

Rettelsesblad

Erstatter forslag dateret 29. februar 2016

Begrundelse

Naalakkersuisut har besluttet at foretage en række ændringer af præciserende og lovteknisk karakter i lovtæst og bemærkninger. Desuden er § 27, stk. 3, begrænset til at vedrøre udgiftsanalyser, hvilken ændring ligeledes er indarbejdet i bemærkningerne.

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Den gældende budgetlov blev vedtaget i 1999 og siden ændret i 2000, hvor fristen for vedtagelsen af Finansloven blev forlænget.

Selvstyrekommissionens strategi til opnåelse af en bæredygtig økonomi havde som et hovedprincip, at udgifterne til den offentlige sektor skal stå mål med samfundets økonomiske formåen. Det var kommissionens vurdering, at den offentlige sektor var for stor og beslaglagde for stor en del af arbejdsstyrken, samt at dette udfordrede både beskæftigelsen i det private erhverv og finansieringen af den offentlige sektor. Udvikling hen mod økonomisk uafhængighed kræver, at den private sektor vokser, og at den offentlige sektor kan balancere udgifter og indtægter.

Naalakkersuisut har som målsætning fortsat at udvikle landet i retning af større økonomisk uafhængighed. Fremskrivningerne af de nuværende udgifter og indtægter viser udfordringer for den offentlige økonomi fra 2017 og frem. Forsørgerbyrden vil blive tungere med flere ældre og en relativt mindre arbejdsstyrke. Med uændrede velfærdsordninger mv., vil de offentlige udgifter vokse. Der vil alt andet lige opstå et stigende pres for at gennemføre besparelser eller skaffe yderligere indtægter.

De europæiske lande, der har tilsluttet sig Den Europæiske Unions Finanspakt, samt en række af OECD-landene har efter den økonomiske krise fastsat nationale målsætninger for økonomien og strammet op på den offentlige økonomistyring. Budget- og regnskabsloven skriver sig således ind i en international udvikling indenfor økonomistyring.

Den offentlige økonomi er tæt forbundet, og der er behov for at øge koordinationen mellem selvstyre og kommuner samt at styrke økonomistyringen i den offentlige forvaltning. Den nuværende budgetlov omfatter alene Selvstyret. Der er behov for opdatering og inklusion af

kommunerne, der fylder mere i den offentlige økonomi nu end tidligere. Forslaget til ny budget- og regnskabslov kan derfor også betragtes som en lov om økonomistyring i den samlede offentlige sektor.

Budget- og regnskabsloven indeholder flere restriktioner på handlefriheden for kommunerne og selvstyret end i dag. Det er en nødvendighed for at sikre det overordnede mål om en holdbar økonomi for den samlede offentlige økonomi i landet. Øget fokus på - og strammere procedurer for økonomistyring er også en del af de krav, EU stiller til Grønland i forbindelse med den indgåede partnerskabsaftale.

Budgetprocedurerne skal matche det øgede økonomiske ansvar og samtidig sikre et solidt beslutningsgrundlag for den tværgående politiske prioritering af de økonomiske ressourcer. Der er behov for øget budgetkoordinering mellem kommuner og selvstyre. I budgetkoordineringen skal de politiske prioriteringer tydeliggøres og med økonomiske målsætninger gives redskaber til at styre udviklingen i den offentlige økonomi.

En ny budget- og regnskabslov skal understøtte, at der over tid ikke bruges flere penge, end indtægterne tillader og dermed sikre, at der også om 5, 10 eller 20 år er et politisk prioriteringsrum.

Den nye budget- og regnskabslov:

- fastsætter nationale målsætninger for de offentlige finanser
- stiller krav til koordinering af budgetlægningen mellem selvstyre og kommuner
- stiller krav til den offentlige økonomistyring

En ny budget- og regnskabslov indebærer herudover en lovfastsættelse af Naalakkersuisuts gælds- og investeringsstrategi, hvor mål og principper for styring af lånoptagelse og ekstraordinære indtægter fastlægges. I Gælds- og Investeringsstrategien fastslås bl.a., at det offentlige kun foretager lånoptagelser, der bidrager til at forbedre den finanspolitiske holdbarhed, samt at det offentlige kun foretager lånoptagelser til boliger, erhvervs- og infrastrukturprojekter, såfremt øgede brugerbetalingen mindst kan finansiere renter og afdrag på gælden.

Ovenstående er afgørende i forhold til at skabe tillid hos samarbejdspartnere og investorer til den økonomiske styring i Grønland og den offentlige økonomi.

I lovforslaget er den gældende regnskabslovgivning for Grønlands Hjemmestyre fra 1994 samt dele af lov om den kommunale styrelse fra 2010 vedrørende årsbudgetter og regnskab indarbejdet uden væsentlige ændringer. Det skyldes hensynet til den nære sammenhæng mellem de forskellige regler vedrørende budgettering og regnskaber.

Samtidig foreslås en række nye bestemmelser med sigte på at sikre balancen i den offentlige økonomi.

2. Hovedpunkter i forslaget

Lovens anvendelsesområde

Loven omfatter Grønlands Selvstyre og kommunerne, herunder enheder, hvis budgetter er optaget på en kommunes budget eller på finansloven. Naalakkersuisut kan endvidere bestemme, at lovens regler helt eller delvist skal være gældende for virksomheder, foreninger eller fonde, der modtager økonomisk tilskud, støtte, lån mv. fra kommunerne eller Grønlands Selvstyre, såfremt der ikke i anden lovgivning er fastsat regler for disses budgetter og regnskabsvæsen.

Den hidtidige regnskabslov har omtrent samme anvendelsesområde som nærværende lovforslag. Derimod er den hidtidige budgetlov alene gældende for Grønlands Selvstyre, mens reglerne for kommunernes budgetter og regnskaber er fastsat i den kommunale styrelseslov med tilhørende bekendtgørelse.

Budgetstilling og låntagning

Den demografiske udvikling og fastfrysningen af bloktilskuddet fra Danmark vil sætte den grønlandske økonomi under pres. Indtægterne vil falde, samtidig med at demografien på en række områder vil tilsige en markant vækst i de offentlige udgifter. Alternative indtægter, effektiviseringer og brugen af velfærdsteknologi må fremmes i videst muligt omfang. Det er allerede nu nødvendigt at prioritere skarpt mellem områder og begrænse væksten i den offentlige sektor samlet set.

De offentlige driftsudgifter omfatter både udgifter til drift og til overførsler. Mange overførsler kan forventes at vokse, samtidig med at indtægterne skrumper, fx arbejdsmarkedsydelse, offentlig hjælp, alderspension m.fl. Hvis de overordnede mål for budgetstillingen skal overholdes, er det nødvendigt at reducere udgifterne eller øge indtægterne, når udgifterne til overførsler stiger. For at undgå at nedslide kapitalapparatet, er det nødvendigt, at stigninger i udgifterne til overførsler ikke finansieres af reduktion af udgifterne til anlæg.

Det er målsætningen, at der over tid ikke afholdes flere udgifter, end indtægterne tillader. Derfor stilles med budget- og regnskabsloven krav om budgetbalance eller -overskud for Grønlands Selvstyre og for de enkelte kommuner set over en 4-årig periode. Budgetstillingen defineres således, at saldoen for ordinære indtægter, drift, overførsler og anlæg i en kommunes regnskab eller i landskassens regnskab ikke udviser underskud set over 4 år. Der er således mulighed for i enkeltår at afvige fra kravet om balance i budgetstillingen.

Ordinære indtægter omfatter alle andre indtægter end indtægter nævnt i § 18, stk. 3. Det er hensigten med dette krav at sikre, at der over tid ikke afholdes flere udgifter, end de ordinære indtægter tillader.

Det er målsætningen, at væksten i de offentlige udgifter begrænses. Derfor indføres med budget- og regnskabsloven en begrænsning på 0,5 % i væksten i kommunernes og Grønlands Selvstyres samlede udgifter til drift og overførsler pr. år. Kravet ses ligeledes over en 4-årig periode, og der er i enkeltår adgang til, at de samlede udgifter til drift og overførsler kan stige med op til 1,5 %.

Ovennævnte målsætninger vil begrænse udgifterne til lønninger i det offentlige og dermed formentlig reducere den offentlige sektors konkurrenceevne relativt i forhold til den private sektor og det danske arbejdsmarked. Krav om begrænsninger i væksten i de offentlige driftsudgifter vil endvidere medføre en større flytning af midler mellem sektorer, da nye initiativer og prioriteringer i høj grad vil skulle finde finansiering fra andre områder.

Der har over tid ophobet sig et vedligeholdelseefterslæb på anlægsområdet. Området har herudover en væsentlig beskæftigelsesmæssig betydning. Derfor stilles der i forslaget krav om, at kommunernes og Grønlands Selvstyres samlede udgifter til drift og overførsler maksimalt må udgøre 93 % af indtægterne over en 4-årig periode. Dette niveau for anlægsinvesteringerne (7 %) forventes ikke at være tilstrækkeligt til at opveje det oparbejdede vedligeholdelseefterslæb, men må anses for nødvendigt for at dække det løbende behov. Andelen bør justeres afhængigt af udviklingen i indtægter og anlægsbehov.

Kravene er baseret på de seneste års udvikling i de offentlige udgifter.

Efterlevelse af målsætningerne vil ifølge Finansdepartementets beregninger medføre en markant reduktion af holdbarhedsproblemet. Det vil samtidig stille krav til at gennemføre udgiftsdæmpende reformer samt gennemføre reformer og investeringer, der skaber vækst i den private sektor.

Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om metoden for opgørelse af budgetstillingen. Det kan fx besluttes, at holde enkelte udgiftsområder udenfor opgørelsen af budgetstillingen.

Loven indeholder en undtagelsesbestemmelse, hvor det i ekstreme situationer er muligt at fravige kravene midlertidigt. Bestemmelsen er alene tænkt anvendt i ekstreme situationer, der resulterer i et betydeligt fald i den grønlandske økonomi fx finansiell ustabilitet på verdensmarkedet og lignende. Kravene kan alene fraviges, hvis fravigelsen ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. Mellemlang sigt betragtes i udgangspunktet som 5-10 år frem i tiden i denne sammenhæng.

Naalakkersuisut bør principielt ikke optage lån til drift eller give kommuner tilladelse til optagelse af lån til drift.

Lånoptagelse vil typisk ske til investeringer i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter. Lånoptagelse eller tilladelse til lånoptagelse til disse formål kan alene ske, hvis brugerbetaling, reducerede offentlige driftsudgifter eller afledte offentlige merindtægter som følge af investeringen som minimum kan finansiere renter og afdrag på lånet.

Investeringer, der kræver låntagning skal, understøtte den langsigtede finanspolitiske holdbarhed for hele landet. Naalakkersuisuts gælds- og investeringsstrategi lovfastsættes med budget- og regnskabsloven. Jf. strategien kan Naalakkersuisut alene optage eller give tilladelse til optagelse af lån til investering i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter, såfremt brugerbetaling, reducerede offentlige udgifter eller afledte offentlige merindtægter som minimum kan finansiere de med lånet forbundne renter og afdrag.

Principperne for lånoptagelse gælder også i forbindelse med kapitalindskud i aktieselskaber.

Selvom der kan identificeres projekter, der isoleret set er rentable, så må den samlede offentlige lånoptagelse ikke være så stor, at den begrænser mulighederne for at levere offentlige kerneydelser i en lavkonjunktur.

Naalakkersuisoq for finanser udarbejder fremskrivninger af økonomien. Fremskrivningerne baseres dels på det historiske materiale og dels på begrundede forventninger til udviklingen. Inden udgangen af april udmelder Naalakkersuisoq for finanser de forventede rammer for at sikre overholdelse af budgetstillingskravene for hver kommune og for Grønlands Selvstyre.

Naalakkersuisut lægger fremskrivningerne til grund, når der udarbejdes forslag til finanslov for det kommende år. Kommunerne kan vælge at lægge de udmeldte rammer til grund for budgetlægningen, men kan også vælge at basere budgettet på deres egne beregninger. Ansvar for overholdelse af ovenstående krav ved finansårets afslutning påhviler den enkelte kommune.

Budgetkoordinering

Naalakkersuisut ønsker med sin økonomiske politik at styrke den økonomiske styring og koordination. En vigtig forudsætning for en samlet prioritering er, at der finder en central prioritering sted, så tidligt som muligt. Medlem af Naalakkersuisut for Finanser forestår koordineringen af Selvstyrets budgetlægning og fremsætter Naalakkersuisuts forslag til finanslov for Inatsisartut.

De enkelte bevillingsforslag skal udarbejdes på grundlag af et overslag over de forventede indtægter og udgifter. Som led i koordineringen af budgetlægningen skal der ske en vurdering af prioriteringens hensigtsmæssighed og budgetteringens realisme.

Redegørelser, programmer, udvalgsarbejde, udkast til lovforslag m.m. bør så tidligt som muligt sendes til Departementet for Finanser. Medfører det væsentlige økonomiske, administrative eller personalemæssige konsekvenser for Selvstyret eller kommuner, bør den påtænkte løsning tages op til forhandling med Departementet for Finanser på det tidligst mulige tidspunkt.

Som led i budgetkoordineringen er det væsentligt, at der er gennemsigthed i forhold til tekniske beregningsforudsætninger og andre forudsætninger, der er af betydning for vurderingen af de økonomiske konsekvenser.

Kommunikation

Det tilstræbes, at landskassens regnskab sammen med en redegørelse for Anlægs- og Renoveringsfonden og Fonden for Langsigtede Investeringer fremlægges på Inatsisartuts forårssamling. Praksis har dog vist, at det i nogle tilfælde kan være vanskeligt at overholde denne frist, hvorfor den gældende regel om fremlæggelse på efterårssamlingen foreslås videreført.

På forårssamlingen fremlægges forslag til tillægsbevillingslov for det foregående år samt en politisk-økonomisk beretning.

Sidstnævnte er en årlig beretning om Grønlands økonomi, som bl.a. beskriver og analyserer udviklingen i det offentlige indtægter og udgifter, og som indeholder analyser af økonomi- og aktivitetsudviklingen på centrale udgiftsområder. Beretningen indeholder endvidere Naalakkersuisuts politiske planer for de kommende år, og indgår således som et forarbejde til finansloven for det følgende år.

Beretningen skal bidrage til at øge informationen om Grønlands Selvstyres økonomi og danne grundlag for en kvalificeret debat om den økonomiske udvikling i Selvstyret og Grønland som helhed. Beretningen har dermed et bredt sigte, og bør have en form, så den kan indgå i Naalakkersuisuts og Inatsisartuts overvejelser om den økonomiske udvikling og prioritering. Beretningen bør pege på særlige problemområder og udviklingstendenser.

Naalakkersuisut orienterer Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg om væsentlige resultater af kommunernes og Grønlands Selvstyres udgiftskontrol samt offentliggør disse på Grønlands Selvstyres hjemmeside. To gange årligt offentliggør Naalakkersuisut en oversigt over den samlede offentlige gæld.

Bevillingsprincipper

Budget- og regnskabsloven omfatter de grundlæggende budget- og bevillingsprincipper.

Såvel kommunerne som selvstyret vil have et finansår, som strækker sig fra 1. januar til 31. december. Finansår træder for kommunernes vedkommende i stedet for det hidtil anvendte udtryk regnskabsår.

Det bestemmes desuden, at der ikke kan afholdes udgifter eller oppebæres indtægter uden forudgående bevilling, medmindre forholdet for kommunernes vedkommende vedrører tilfælde, hvor et kommunalt tiltag er påbudt ved lov mv.

Grønlands Selvstyres finanslov

Budget- og regnskabsloven fastlægger, at Inatsisartuts økonomiske prioritering for finansåret bør ske samlet på finansloven. Dette princip er centralt ud fra målsætningen om politisk overblik over økonomien og for at sikre mulighed for bred tværgående prioritering. Budget- og regnskabsloven fastlægger timing og opbygning af finansloven, bevillingstyper og disponeringsregler, anlægsinvesteringer, nye eller ændrede bevillinger i finansåret samt regelgrundlaget for udgifts- og indtægtsopfølgning.

Det er ligeledes i finansloven, at bloktilskuddene til kommunerne bliver indarbejdet.

På forårssamlingen fremlægges forslag til tillægsbevillingslov for det foregående år, regnskabet for det foregående år samt den politisk-økonomiske beretning. Princippet om en samlet prioritering på finansloven søges understøttet ved, at tillægsbevillingsloven vedtages efter finansårets udløb, og dermed formaliserer Inatsisartut og Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalgs tidligere beslutninger. Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg har således en generel beslutningskompetence i bevillingssager i løbet af finansåret.

Budget- og regnskabsloven hjemler to regnskabstekniske fonde, Anlægs- og Renoveringsfonden og Fonden for Langsigtede Investeringer.

På anlægsområdet eksisterer en Anlægs- og Renoveringsfond, hvilket indebærer, at de økonomiske virkninger af tekniske forhold, som byggetaktsforskydninger og genbevillingsspørgsmål vedrørende anlæg, ikke skal optages på bevillingslovene. Der skal fremadrettet bevilliges efter et todelt bevillingsprincip. Først bevilliges til projektering, hvorefter der foreligger et grundlag for at tage stilling til projektet og bevillingen til den fysiske gennemførelse, ligesom det vil gøre fordelingen i budget- og overslagsår mere præcis. Projektet kan således udbydes i licitation, hvis der træffes beslutning om gennemførelse efter projekteringen. Den politiske stillingtagen på anlægsområdet omhandler de samlede bevillinger til nye anlægsprojekter, og efter optagelsen på bevillingslov overføres disse anlægsbevillinger til Anlægs- og Renoveringsfonden.

Anlægs- og Renoveringsfonden muliggør at tilpasse anlægstakten på det enkelte projekt ud fra en vurdering af de planlægningsmæssige og rent praktiske hensyn.

Af hensyn til den langsigtede holdbarhed skal der ske en jævn og veltilrettelagt udvikling i de offentlige udgifter. Det betyder, at ekstraordinære indtægter ikke må give anledning til løft i de offentlige driftsudgifter, men skal anvendes til langsigtede investeringer, der kan styrke holdbarheden i såvel Selvstyret som i kommunerne.

Indtægter i form af royalties, selskabsskatter og udbytteskatter mv. i forbindelse med beskatning af råstofvirksomhed følger de særlige regelsæt, der dels er aftalt med den danske stat jf. selvstyreloven om modregning i bloktilskud og dels fastlagt i loven om Grønlands Råstoffond.

Ud over indtægter, der skal kompensere for bloktilskudsreduktioner eller kanaliseres i Råstoffonden, kan der også forekomme andre ekstraordinære skatteindtægter. Det gælder fx provenu fra bruttoskatteordningen og ekstraordinære selskabsskatte- og udbytteskatter fra selskaber, der er leverandører til råstofindustrien. Derudover kan der forekomme engangsindtægter som følge af salg af aktiver eller fremrykninger af betalinger, fx beskatning af pensioner. Sådanne ekstraordinære indtægter, der tilfalder Grønlands Selvstyre eller kommunerne, foreslås opsamlet i Fonden for Langsigtede investeringer.

Formålet med en fond for langsigtede investeringer er, dels at sikre at ekstraordinære indtægter bliver anvendt optimalt til samfundsøkonomisk udvikling, og dels at mindske risikoen for overophedning af økonomien. Endvidere vil en sådan fond sikre, at driftsudgifterne ikke øges varigt på baggrund af midlertidige indtægter. Ekstraordinære indtægter anvendes dermed til investeringer og indgår i en samlet landsdækkende prioritering for at sikre en holdbar udvikling for landet som helhed.

Fondens midler vil blive anvendt til såvel selvstyreformål som kommunale formål i overensstemmelse med sektorplanerne, hvor kommunerne er inddraget i prioriteringen, og anvendelsen vil blive godkendt af Inatsisartut. Det betyder også, at midler i fonden vil kunne anvendes til fx ekstraordinær byggemodning, institutionsbyggeri mv. i forbindelse med udvikling af bynære råstofprojekter. Dog vil der i særlige tilfælde med godkendelse fra bevillingsmyndighederne kunne anvendes midler fra fonden til finansiering af ekstraordinære driftsudgifter, som anses for nødvendige for at skabe grundlag for ekstraordinære driftsindtægter.

Regnskabsmæssigt foreslås en driftsneutral løsning for landskasseregnskabet, således at man undgår store udsving i såvel indtægter som udgifter. Som udgangspunkt er der i fonden adgang til at overføre midler mellem årene. Der aflægges et årligt regnskab for Fonden for Langsigtede Investeringer. Regnskabet kan have form af en note i Landkassens regnskab.

Råstofeftersforskning og –udvinding vil også generere almindelige personskatter fra de ansatte i virksomhederne samt ekstra personskatter og selskabsskatter fra leverandører. Sådanne skatteindtægter betragtes som ordinære indtægter.

Budget- og regnskabsloven stiller krav om udarbejdelse af en bekendtgørelse (Budgetregulativ) til udfyldning af budgetlovens hovedprincipper. Budget- og regnskabsloven berører ikke Inatsisartuts generelle mulighed for at behandle lovforslag og fremsætte beslutningsforslag med økonomisk indhold i medfør af Inatsisartuts forretningsorden.

Kommunernes årsbudget, budgetoverslag med videre

Reglerne vedrørende kommunernes budgetter er overført fra Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. Termen regnskabsår er ændret til finansår. Endvidere får kommunerne med budget- og regnskabsloven pligt til at offentliggøre årsbudgettet elektronisk på kommunens hjemmeside.

Udgiftskontrol

I en situation med stramme offentlige finanser muliggør en stram og effektiv økonomistyring større frihed i prioriteringen af de ressourcer, der er til rådighed. En regelmæssig udgiftskontrol, der opgør både realiserede udgifter og nok så væsentligt prognoser for udgifter for resten af finansåret, giver mulighed for at identificere budgetrisici og merudgifter. Det sikrer, at der er tid til og mulighed for at gennemføre de nødvendige initiativer, hvis der er udsigt til, at budgetterne skrider. Hensigten med reglerne omkring udgiftskontrol er at skabe en mere intensiv budgetopfølgning end hidtil.

Den enkelte kommune og de enkelte medlemmer af Naalakkersuisut foretager på nærmere bestemte tidspunkter en opfølgning på udgifter og indtægter samt beregner et forventet regnskabsresultat på baggrund af de foreliggende oplysninger. Tidspunkterne fastsættes ved bekendtgørelse. Naalakkersuisoq for finanser bemyndiges dog til i tilfælde, hvor der viser sig en væsentlig risiko for, at årets endelige regnskabstal for kommunen eller Grønlands Selvstyre vil udvise et underskud på mere end 2,5 procent af de forventede indtægter, at fastsætte en hyppigere frekvens for opfølgningen.

Hvis udgiftskontrollen viser, at en kommunes eller et ressortområde indenfor Naalakkersuisuts regnskabsresultat for finansåret må forventes at overstige bevillingerne, skal den pågældende enhed på politisk niveau, dvs. kommunalbestyrelsen i kommunen og i Grønlands Selvstyre den pågældende naalakkersuisoq for ressortområdet, gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå den forventede overskridelse.

Resultatet af udgiftskontrollen samt eventuelle beslutninger om foranstaltninger på baggrund af denne indberettes til departementet for finanser. Naalakkersuisut orienterer Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg om væsentlige resultater af opfølgningerne samt offentliggør oplysninger herom på Grønlands Selvstyres hjemmeside på internettet.

Målet med udgiftskontrol er at sikre en holdbar økonomisk udvikling ved at overholde kravene til budgetstillingen.

Naalakkersuisoq for finanser kan pålægge enkelte kommuner eller enkelte medlemmer af Naalakkersuisut at gennemføre og indberette udgiftskontroller hyppigere, såfremt den seneste udgiftskontrol viser en risiko for, at de endelige regnskabstal viser en væsentlig risiko for at de endelige regnskabstal vil udvise et underskud på mere end 2,5 procent af de forventede indtægter.

Hvis to på hinanden følgende udgiftskontroller for en kommune eller et medlem af Naalakkersuisut viser en risiko for, at de endelige regnskabstal vil udvise et underskud på mere end 2,5 procent af de forventede indtægter, pålægger Naalakkersuisoq for finanser pågældende kommune eller medlem af Naalakkersuisut at gennemføre og indberette udgiftskontroller hyppigere.

Et pålæg om hyppigere udgiftskontrol kan i de nævnte tilfælde indebære yderligere forpligtelser, såfremt forholdene tilsiger det. Endvidere kan en kommune eller et medlem af Naalakkersuisut blive pålagt at gennemføre budgetanalyser indenfor sit område.

Budgetanalyser betegner analyser, der har til formål at forbedre budgettet. Der forventes dels at være løbende budgetanalyser, hvor Naalakkersuisut årligt vælger at igangsætte analyser på et eller flere områder og dels analyser, hvor konkrete udfordringer er anledningen til analysen. Naalakkersuisoq for finanser er overordnet ansvarlig for arbejdet med budgetanalyser. Når en analyse er afsluttet, skal denne forelægges Naalakkersuisut.

Alle kommuner og departementet for finanser foretager senest ved udgangen af første kvartal på baggrund af de foreliggende regnskabstal kontrol af, om de endelige regnskabstal for udgifter for det afsluttede finansår overstiger kommunens eller Grønlands Selvstyres indtægter for det pågældende finansår.

Hvis kontrollen af Grønlands Selvstyres regnskab udviser et underskud i det afsluttede finansår, reducerer naalakkersuisoq for finanser bevillingerne for det nye finansår tilsvarende.

Underskud i et finansår bliver på denne måde overført til det følgende år, hvor udgiftsmulighederne reduceres. Kravene gælder for Grønlands Selvstyre samlet set, dog forventes der indført regler, som bevirker, at hvis et ressortområde har givet anledning til overskridelsen, vil ressortområdet være forpligtet til at komme med forslag til omprioriteringer på eget område.

Hvis kontrollen af en kommunes regnskab for året før viser, at kommunen havde underskud på mere end 2,5 procent af kommunens indtægter, reduceres Grønlands Selvstyres tilskud til

kommunen i det følgende finansår, dvs. indeværende på tidspunktet for kontrollen, svarende til det beløb, hvormed underskuddet overstiger 2,5 procent indtægterne.

Ovenstående er en nødvendig stramning af den økonomiske styring i forhold til gældende ret. Der henses herved både til det stigende pres på den offentlige økonomi i de kommende år og de store vanskeligheder med økonomistyring der har været i dele af den offentlige sektor i de senere år. Ændringerne skal sikre overholdelse over tid af kravene til budgetstillingen. Det er samtidig et vigtigt incitament til at sikre en stram økonomistyring og en reel implementering af målsætningerne i budget- og regnskabsloven, at det kan få konsekvenser ikke at overholde målsætningerne.

Naalakkersuisoq for finanser bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om indholdet og hyppigheden af udgiftskontrollen. Det er bl.a. hensigten at indføre skemapligt på de kommunale budgetter og regnskaber for at sikre de nødvendige informationer til det politiske niveau samt at sikre en ensartet indberetning.

Regnskaber

Der nedsættes et Budget- og Regnskabsråd bestående af en administrativ leder med økonomiansvar fra hver kommune, en repræsentant fra kommunerne, en repræsentant fra Naalakkersuisut og Grønlands Selvstyres regnskabschef. Budget- og Regnskabsrådet kan indkalde tilforordnede efter behov. Budget- og Regnskabsrådet har til opgave at drøfte kontoplan og konteringsvejledning for kommunerne og Grønlands Selvstyre samt andre fællesoffentlige spørgsmål med økonomisk betydning. Naalakkersuisut varetager formandsposten og sekretariatsfunktionen for Budget- og Regnskabsrådet.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser for Budget- og Regnskabsrådet.

Alle departementer forventes pålagt at udarbejde rullende 10-årige sektorplaner, og have dialog med kommunerne og relevante selskaber med ansvar for infrastruktur og forsyning under udarbejdelsen. Kommunerne opfordres ligeledes til at udarbejde kommunale sektorplaner. Inatsisartut og relevante fagudvalg vil blive orienteret om sektorplanerne, og planerne vil indgå i den politiske prioriteringsproces, herunder udarbejdelsen af finansloven.

Formålet med sektorplanerne er at sikre et fællesoffentligt fokus og enighed omkring den langsigtede prioritering af de offentlige budgetter, og hvordan disse udmøntes i konkret, fysisk planlægning. Denne langsigtede planlægning efterspørges endvidere af EU i forbindelse med partnerskabsaftalen. Naalakkersuisut fastlægger de forvaltningsområder for hvilke, der skal udarbejdes rullende sektorplaner. Det er i udgangspunktet en forudsætning for en anlægsbevilling på et område, at den er indeholdt i en sektorplan, idet dette princip dog skal kunne fraviges, eksempelvis i sager hvor der opstår et uforudset behov for erstatningsbyggeri som følge af skimmelsvampeangreb eller lignende.

De rullende sektorplaner gøres offentligt tilgængelige på Grønlands Selvstyres hjemmeside og justeres minimum én gang årligt.

Reglerne, der regulerer Grønlands Selvstyres regnskab, er overført fra Landstingslov nr. 23 af 3. november 1994 om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Lovgivningen indeholder de overordnede regler for regnskabsaflæggelsen og regnskabsvæsenets organisation.

Med budget- og regnskabsloven indføres som noget nyt god offentlig revisionsskik i den offentlige forvaltning. God offentlig revisionsskik er en del af moderne revision internationalt. God offentlig revisionsskik indebærer, at revisionen udføres i overensstemmelse med de grundlæggende revisionsprincipper efter internationale standarder (ISSAI). God offentlig revisionsskik omfatter finansiel revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision. God offentlig revisionsskik baseres på internationale standarder, og efterspørges bl.a. af EU og andre samarbejdspartnere.

God offentlig revisionsskik angiver den retning, Naalakkersuisut ønsker, at Grønland skal bevæge sig i. Indførelsen af god offentlig revisionsskik vil i praksis være et stort skridt og ikke kunne løftes fuldt ud fra lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Der forventes derfor at skulle ske en indfasning over tid, og revisorerne for kommunerne og Grønlands Selvstyre forventes at tage højde for de kompetencer, der er til stede i den offentlige forvaltning mv. i denne indfasningsperiode. Det antages, at det kan blive nødvendigt med en indkøringsperiode på op mod 10 år, og det forventes, at der sker en gradvis udvikling i kommunerne og Grønlands Selvstyre fra år til år.

Tidspunktet for fremlæggelsen af landskassens regnskab foreslås ændret til senest på Efterårssamlingen.

Kommunens bogføring og regnskab

Reglerne, der regulerer kommunernes regnskaber og bogføring, er overført fra Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse.

som nyt indføres med budget- og regnskabsloven god offentlig revisionsskik i den offentlige forvaltning, herunder kommunerne. Det er beskrevet under ”Grønlands Selvstyres regnskab”.

Ikrafttræden og overgangsbestemmelser

Budget- og Regnskabsloven kan ikke nå at danne grundlag for budgetlægningen for 2017, hvorfor loven først forventes at være fuldt indfaset fra finansåret 2018.

Lovens §§ 26, stk. 2-4, og 27-30 om opfølgning træder således først i kraft i finansåret 2018, og 2017 vil således være et indfasningsår.

§§ 14-18 om regnskabstekniske fonde træder dog i kraft 1. juli 2016.

Ved lovens ikrafttræden ophæves §§ 40-50 om kommunernes økonomiske forvaltning i Inatsisartutlov nr. 22 af 18. november 2010 om den kommunale styrelse. I konsekvens heraf vil det fremtidige tilsyn med kommunernes økonomiske forvaltning blive udført i overensstemmelse med Inatsisartutlov om kommunernes og Grønlands Selvstyres budgetter og regnskaber.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Loven vil medføre ændringer af de administrative rutiner i Grønlands Selvstyre og i kommunerne. Kommuner og departementer indrapporterer forbruget og det forventede årsresultat. Det vil kræve flere ressourcer både at udarbejde disse opfølgninger og at modtage og forholde sig til dem. Indførelsen af god offentlig revisionsskik vil isoleret set medføre et øget ressourceforbrug i både kommuner og Grønlands Selvstyre.

Det forventes dog samtidig, at loven, herunder indførelsen af god offentlig revisionsskik, vil bidrage til en bedre styring og mere effektiv økonomisk opfølgning med deraf følgende økonomiske gevinster for både selvstyret og kommunerne.

Indenfor de seneste år har tre ud af landets fire kommuner været under skærpet tilsyn af økonomiske årsager. Der vil med en bedre udgiftskontrol, som loven indebærer, være penge at spare i kommunerne. Implementeringen skal også ses i sammenhæng med mulighederne for at koble sig på et fællesoffentligt økonomisystem, der vil gøre udgiftsopfølgning og kontrol lettere.

Der er i dag et kompetencegab mellem de ønskede økonomistyringskompetencer og de tilstedeværende i både kommuner og Grønlands Selvstyre. Dette gab øges, når kravene til økonomistyringen øges, og det kræver kompetenceopbygning. Der udarbejdes derfor en handlingsplan for at imødegå dette problem. Handlingsplanen skal via en fællesoffentlig indsats opbygge økonomistyringskompetencer på alle niveauer i den offentlige sektor. De første forløb igangsættes i foråret 2016.

Lovgivningen vil medføre en omlægning af ressourceforbrug og kompetencer i både kommunerne og departementerne. Der vil skulle anvendes ressourcer til økonomiopfølgning og indberetninger, og arbejdet vil kræve økonomifaglige kompetencer. Det forventes, at dette kan løses med omlægning af eksisterende arbejdsgange og opkvalificering, ligesom det

forventes, at implementeringen af lovgivningen vil reducere udgifter og effektivisere økonomistyringen.

Administrationen af lovgivningen og opfølgingsarbejdet vil ligge under Naalakkersuisut, og forventes at medføre et øget ressourceforbrug til prognosearbejde og opfølgingsarbejde. Det forventes dog særligt at øge ressourceforbruget i implementerings- og opbygningsfasen, mens arbejdet efterhånden forventes at kunne udføres med færre ressourcer.

Det foreslås derfor, at der afsættes ressourcer til implementering og kompetenceopbygning i kommunerne og i Naalakkersuisut i implementeringsfasen, og at disse i det væsentlige bortfalder på sigt jf. tabellen.

Årsværk	2017	2018	2019	2020
Kommunerne	4	4	2	0
Finansdepartementet	2	2	1	1

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Loven forventes at have positive konsekvenser for erhvervslivet, som følge af et bedre forbrug af midlerne i Anlægs- og Renoveringsfonden, ligesom en bedre offentlig økonomistyring vil være til gavn for hele samfundet, herunder erhvervslivet.

5. Konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed

Loven forventes ikke at have konsekvenser for miljø, natur og folkesundhed.

6. Konsekvenser for borgerne

Loven forventes at have positive konsekvenser for borgerne, idet en bedre offentlig økonomistyring vil sikre en bedre prioritering af midlerne til gavn for hele samfundet, herunder borgerne.

7. Andre væsentlige konsekvenser

Loven forventes ikke at have andre væsentlige konsekvenser.

8. Høring af myndigheder og organisationer mv.

Forslag er sendt i høring den 11. januar 2016 med høringsfrist den 27. januar 2016 i alle departementer i Selvstyret, KANUNUPE, Grønlands Erhverv, SIK og NUSUKA samt hos KANUKOKA og kommunerne med høringsfrist den 22. februar 2016.

Nedenfor er hovedpunkterne i høringsparternes bemærkninger gengivet med almindelig skrift, mens Naalakkersuisuts kommentarer er anført med *kursiv*

Høringssvarene har givet anledning til følgende:

KANUKOKA

KANUKOKA kvitterer finansdepartementet for at have involveret interessenter op til høringen, hvor kommunerne har fået indflydelse på indholdet af lovforslaget. KANUKOKAs medlemmer har alle givet input til KANUKOKAs høringssvar.

KANUKOKA og kommunerne tager til efterretning, at det er op til den til enhver tid siddende Naalakkersuisoq at fastlægge den økonomiske politik, og KANUKOKA anerkender samtidigt behov for en stærk økonomistyring i den samlede offentlige sektor. KANUKOKA bemærker, at forslaget indeholder en række stramninger ift. nuværende lovgivning, der på den ene side kan medvirke til bedre udnyttelse af knappe ressourcer og på den anden side indskrænker det kommunale selvstyre.

KANUKOKA bemærker, at forslagens krav, om at den samlede budgetstilling på de samlede offentlige finanser skal over 4 år være i balance eller udvise et overskud stemmer overens med den kommunale praksis og hilser en harmonisering velkommen.

KANUKOKA udtrykker sin modstand mod den anvendelse af sanktioner, der er indbygget i lovgivningen, men anerkender samtidig behovet for, at en manglende bevillingsoverholdelse, må have konsekvenser. KANUKOKA finder sanktionsmekanismen for stram. Den vil vanskeliggøre den økonomiske tilpasning til ændrede rammevilkår, som alle kommuner har behov for, og som på sigt er en forudsætning for at bevare den kommunalpolitiske legitimitet ift. valg af serviceniveau og finansiering. KANUKOKA understreger, at sanktioner som er nævnt i forslaget efter KANUKOKAs opfattelse ikke er vejen frem for et tillidsfuldt samarbejde mellem selvstyret og kommunerne.

Kommunerne kan komme til at overskride deres budgetter på grund af forhold, der er svære at undgå og/eller forudse. Dette vil formentlig medvirke til, at kommunerne bliver nødt til at iværksætte tiltag for ikke at blive sanktioneret, men på bekostning af serviceniveauet. Såfremt en kommune overskrider sit budget med mere end 2,5 % af indtægten, vil de tilbageholdte midler på x antal kr. blive anvendt i Selvstyrets regi, og stadig væk på bekostning af serviceniveauet. Det betyder, at serviceniveauet vil blive ringere end i dag, hvis sanktionsmekanismen bibeholdes, som den er i lovforslaget. KANUKOKA anbefaler, at denne sanktionsmulighed fjernes fra forslaget.

KANUKOKA bemærker, at det i forslaget § 30 er beskrevet, at nedsættelsen af tilskud (bloktilskud) til kommuner, som følge af sanktion over for kommunernes regnskaber, vil blive afregnet med lige store dele i månederne juli, august, september, oktober, november og december i tilskudsåret. KANUKOKA skal anbefale, at denne sanktionsmulighed fjernes fra forslaget. Hvis forslaget bibeholdes, anbefales, at sanktionen flyttes til to år efter regnskabsåret.

Sanktionsmekanismen skal sikre, at kravene til budgetbalancen overholdes over tid. Sanktionerne gælder for såvel selvstyret som kommunerne. Der er jf. forslaget § 2 rum for at have udsving i enkeltår, der ikke udløser sanktioner. Det er hensigten med sanktionsmekanismen, at kommuner/selvstyre bliver presset til at iværksætte korrigerende handlinger. Disse kan være på bekostning af serviceniveauet, men skal sikre, at der over tid ikke anvendes flere midler end indtægterne tilsiger. Sanktionen falder i året efter regnskabsåret for at sikre, at der rettes op på skaden så hurtigt som muligt, således at målsætningerne for økonomien kan overholdes. Naalakkersuisut kan således ikke tage KANUKOKAs anbefaling til efterretning.

KANUKOKA opfordrer til, at lovforslaget ændres, så det ikke indeholder en sanktion på kommunernes anlægsudgifter. Et-årige sanktioner på anlægsområdet er nemlig ikke forenelige med det forhold, at kommunernes anlægsprojekter oftest har en flerårig horisont fra projekter vedtages politisk til, at byggeprojektet er færdiggjort. Derfor er et rigtigt et-årigt sanktionssystem ødelæggende for kommunernes anlægsstyring. Hertil kommer, at de kommunale anlægsudgifter er særdeles ujævnt fordelt på landets kommuner. En sanktion, som den anviste, betyder, at selv kommuner med meget lavt anlægsniveau vil blive ramt.

Forslaget indeholder ikke som sådan sanktioner på anlægsområdet. Forslaget indeholder en adgang til en generel økonomisk sanktion. Samtidig skal forslaget § 2, stk. 2 nr. 3 ang. anlægsudgifternes andel af udgifterne overholdes. Dette skal sikre, at anlægsområdet ikke bliver nedprioriteret til fordel for drift.

KANUKOKA bemærker, at § 26 er inkl. tillægsbevillinger – af den grund at ingen udgift må afholdes medmindre, der er bevillingsmæssig dækning.

Det fremgår af § 2, stk. 2 at ”Det i stk. 1 nævnte krav om balance i budgetstillingen er overholdt, hvis:

1) den samlede saldo for ordinære indtægter, drift og anlæg på en kommunes årsbudgetter eller Grønlands Selvstyres finanslove over 4 år ikke udviser underskud...”. Udgiftskontrollen jf. § 26

KANUKOKA er af den opfattelse, at reglerne er for restriktive, idet de i praksis forhindrer en kommune i at optage lån til f. eks. kultur og idrætsfaciliteter. En akut likviditetskrise kan ej heller klares med låneoptagelse. Kan løses ved at der i de årlige økonomiaftaler mellem kommunerne og selvstyret, indgår lånepuljer tilrettet det enkelte års behov.

Der kan jf. lovforslagets § 6 foretages sunde lånefinansierede investeringer. Ved lånoptagelse til investeringer er det afgørende, at investeringen skal kunne betale sig. I øvrige tilfælde skal udgifterne i forbindelse med lånoptagelse kunne finansieres inden for de rammer, som er fastsat i lovforslagets § 2, stk. 2. Der er mulighed for at investere af de midler, som er opsparet i Fonden for Langsigtede Investeringer, ligesom det vil ligge indenfor rammer af forslagets § 2 at finansiere øgede offentlige udgifter med øgede skatte- og afgiftsindtægter.

KANUKOKA kan ikke anbefale, at kommunerne skal bidrage til fonden. Det er uacceptabelt, at man aktuelt vil inddrage skatteindtægter af pensionsordninger midt i året. Hvis forslaget fastholdes og kommunerne i særlige tilfælde skal bidrage til fonden, bør KANUKOKA have indflydelse på, hvorledes midlerne i fonden anvendes.

Fonden for Langsigtede Investeringer har til formål at opsamle ekstraordinære indtægter i hele landet og anvende disse til udvikling af hele landet. Kommunerne er en del af dette – både som bidrager og som modtager. Fondens midler vil blive anvendt til såvel selvstyreformål som kommunale formål i overensstemmelse med sektorplanerne, hvor kommunerne er inddraget i prioritering. Det er dog i sidste ende Naalackersuisut, der har ansvaret for den nationale prioritering og udvikling. Forslaget er tilpasset, således at der er indsat en bagatelgrænse for nogle af de indtægter, der skal indgå i fonden.

KANUKOKA støtter kravet om forvaltningsrevision, såfremt kommunerne bliver kompenseret for yderligere udgifter, da øgede krav om revision vil medføre øgede udgifter. Det betyder, at der skal indarbejdes i lovforslaget, at øgede udgifter til forvaltningsrevision skal kompenseres kommunerne efter DUT-princippet.

Det er Naalackersuisuts vurdering på baggrund af dialog med revisionsselskaberne Deloitte og BDO, at udgifterne til revision ikke vil stige nævneværdigt, og at en eventuel stigning vil blive mere end modsvaret af gevinsterne ved en mere omfattende revision.

Naalackersuisut kan således ikke imødekomme KANUKOKAs ønske om compensation til kommunerne på baggrund af kravet om forvaltningsrevision. Det skal endvidere bemærkes, at kommunerne allerede i forslaget bliver kompenseret for forslagets samlede konsekvenser.

KANUKOKA finder det, at der stilles krav om anvendelse af en fællesoffentlig registreringsramme for såvel økonomi som aktivitetsdata og andre relevante data til beskrivelse af den offentlige sektors økonomi og opgaveløsning. Den økonomiske kontoplan bør udgøre grundstrukturen i såvel budgetlægningen, som i den løbende økonomiske

opfølgning og regnskabsaflæggelsen. Derfor bør bestemmelsen indarbejdes i budgetloven sammen med andre grundbestemmelser som fastlæggelsen af finansåret og den bevillingsretlige grundsætning. Bestemmelsen kunne tillægges Naalakkersuisut for Finanser bemyndigelse til at fastlægge kravene til en fællesoffentlig registreringsramme – herunder en fællesoffentlig kontoplan til registrering af økonomiske transaktioner. Bemyndigelsen bør fastlægges under hensyntagen til, at Naalakkersuisut skal inddrage indstillinger fra Budget- og Regnskabsrådet jævnfør forslaget § 34, Grønlands Statistik m.fl. i arbejdet med fastlæggelsen af den fællesoffentlige registreringsramme. Det foreslås derfor også, at afsnittet herom i bemærkningerne til § 10 slettes og i stedet placeres i en selvstændig bestemmelse.

Lovforslagets § 45, stk. 2, bemyndiger Naalakkersuisut til i bekendtgørelse at fastsætte regler om kontoplaner for kommunerne. Tilsvarende kan Naalakkersuisut beslutte hvilken kontoplan, der skal være gældende for Selvstyrets departementer m.v.. Det er dog ikke et krav at denne beslutning udmøntes ved bekendtgørelse. Budget- og Regnskabsrådet vil være et rådgivende organ for Naalakkersuisut omkring disse emner. Reglerne, herunder også skemakrav, vil blive fastsat i bekendtgørelser.

KANUKOKA bemærker, at kommunerne oplever løbende problemer med, at en række tilgodehavender er uerholdelige på grund af konkurs, dødsfald eller forældelse, og derfor bør afskrives. Imidlertid indebærer de gældende regler, at den regnskabsmæssige afskrivning skal ske over kommunens drift. Ved en konsekvent afskrivning af kommunens uerholdelige tilgodehavender, vil den enkelte kommune ikke kunne overholde budgetterede overskudsmål.

KANUKOKA anmoder om, at den budget- og regnskabsmæssige håndtering af afskrivninger uden likviditetsmæssig virkning ændres således, at afskrivninger af tilgodehavender opstået i tidligere regnskabsår, kan gennemføres som statusafskrivninger. Det vil sige, at afskrivninger af uerholdelige tilgodehavender fremover skal finansieres fra egenkapital.

Afskrivninger af uerholdelige tilgodehavender bør foretages løbende. Der vil derfor i løbet af efteråret 2016 blive indledt drøftelser med kommunerne om, hvordan dette kan sikres samtidig med, at kommunernes regnskaber fortsat kan opfylde kravene i forbindelse med god offentlig revisionssskik..

KANUKOKA ønsker, at § 20, stk. 5 rettes til ”Der skal til en hver tid være forsvarlig likviditet til at betale løbende udgifter”.

Bestemmelsen i § 20, stk. 5 er en videreførelse fra den gældende styrelseslov. Naalakkersuisut kan fastsætte regler om mindstekrav til kommunernes likviditet, og disse har til formål at sikre, at kommunerne til enhver tid kan svare deres løbende forpligtelser. Naalakkersuisut kan foretage denne vurdering af mindstekrav til kommunernes likviditet, ligesom Naalakkersuisut skal godkende evt. kommunal lånoptagelse ved likviditetsudfordringer.

KANUKOKA ønsker, at tidsfristerne i § 28, stk. 2 koordineres. Der bør ventes til, regnskaberne er færdige.

Naalakkersuisut har ønsket, at udgiftskontrollen skal ligge tidligere for at rette op på evt. problemer hurtigst muligt. Regnskaberne er færdige typisk indenfor årets første kvartal, mens økonomiudvalget efter de nuværende regler skal have forelagt regnskabet til kommunalbestyrelsen inden udgangen af april. I forbindelse med udarbejdelse og tilpasning af bekendtgørelser, vil Naalakkersuisut undersøge, om det er muligt at få behandlet de kommunale regnskaber politisk tidligere.

Kommuneqarfik Sermersooq (KS)

KS udtrykker indledningsvis anerkendelse af lovforslagets tiltag til en styrkelse af den økonomiske styring i den offentlige sektor i Grønland. KS finder dog, at man især i tilknytning til bevillingskontrol, regnskabsaflæggelse og revision kunne være gået endnu længere i samordning af regelsættene for Selvstyret og kommuner. KS kommenterer herefter nogle af de enkelte bestemmelser.

I forhold til lovforslagets § 2 understreger KS vigtigheden af, at disse skal opfyldes isoleret set for hver kommune, som det også er beskrevet i bemærkningerne til forslaget. Begrænsningen af realvæksten skal opgøres pr. indbygger således at forholdstallet mellem antal indbyggere og driftsudgifter kan fastholdes.

Det overordnede mål med lovforslaget er at sikre grundlaget for en holdbar økonomi for i hele landet. Redskabet er øget fokus på og strammere procedurer for økonomistyring. En opgørelse af realvæksten på aggregere niveau må anses for tilstrækkelig i den sammenhæng.

KS finder, at der bør udarbejdes en mere klar definition af anlægsudgifter, så disse også kom til at omfatte løbende vedligeholdelse og ikke kun re- eller ny investeringer. Ved at indregne løbende vedligeholdelse, vil man skabe et incitament til at overveje, hvorvidt man får mest ud af at vedligeholde eller reinvestere i sine anlæg.

Naalakkersuisut er enig i, at det er et naturligt led i enhver budgetteringsproces, at der afsættes tilstrækkelige midler til løbende vedligeholdelse af eksisterende anlæg så disse ikke nedslides unødigt tidligt. Forslaget fra KS vil blive inddraget i arbejdet med implementering af loven, herunder ved udformning af bekendtgørelser, vejledninger samt arbejdet med implementering af en ny fællesoffentlig kontoplan.

Vedrørende § 5 er det ifølge KS af stor betydning, at reglerne for opgørelsen af budgetstillingen fastholdes i en længere periode.

Naalakkersuisut er enig heri.

KS finder, at der bør stilles krav om en fælles offentlig kontoplan, som kan udgøre en fælles offentlig registreringsramme for såvel økonomi som aktivitetsdata m.v. Bestemmelsen bør indarbejdes i budgetloven.

Lovforslagets § 45, stk. 2, bemyndiger Naalakkersuisut til i bekendtgørelse at fastsætte regler om kontoplaner for kommunerne. Tilsvarende kan Naalakkersuisut beslutte hvilken kontoplan, der skal være gældende for Selvstyrets departementer m.v.. Det er dog ikke et krav at denne beslutning udmøntes ved bekendtgørelse.

KS bemærker vedrørende § 18, at der ikke synes at være overensstemmelse mellem lovforslaget og bemærkningerne.

Bemærkningerne er tilrettet.

Vedrørende § 25 bemærker KS, at der ikke synes at være overensstemmelse mellem lovforslaget og bemærkningerne.

Bemærkningerne er tilrettet.

I forhold til lovforslagets § 31 er det KS's erfaring, at en statusrapportering den 1. september ikke giver tilstrækkelige handlemuligheder. KS foreslår, at Finans- og Skatteudvalget også bør orienteres senest 1. juli.

Det er vigtigt at bemærke, at det som udgangspunkt påhviler den enkelte kommune eller naalakkersuisoq at foretage de handlinger, som foreskrives i §§ 25 og 26. En orientering den 1. juli vil vedrøre udgiftskontrollen for første periode (kvartal). Indtil der er opbygget tilstrækkelig rutine med udgiftskontrol vil det være forbundet med nogen usikkerhed at vurdere, i hvilket omfang resultatet for første periode er retningsgivende for resten af året. Det er anset for mest hensigtsmæssigt at afvente erfaringerne med opbygning af rutiner på området inden stillingtagen til, om der også bør ske orientering den 1. juli.

KS finder, at reglerne for Selvstyrets og kommunernes regnskabsførelse, regnskabsaflæggelse og revision i så høj grad som muligt bør være de samme. Det vil skabe større gennemsigtighed i reglerne og det er samtidig meget vanskeligt at se en argumentation for, ikke at gøre tingene ens. KS foreslår at lovforslaget ændres med henblik herpå.

Som udgangspunkt er Naalakkersuisut enig i, at det vil være en fordel om de regnskabsmæssige regler er så ens som mulige for kommunerne og Selvstyret. Det har dog ikke med den tid der har været til rådighed været muligt at gennemføre den nødvendige grundige analyse af, hvor der måtte være behov for at opretholde forskellige regler for kommunerne og Selvstyret eller indføre nye sådanne. I stedet er der lagt op til at samle regnskabsreglerne og kommunerne i samme lov i en i hovedtræk uændret affatning. Dette er

sket under hensyn til den nære sammenhæng der er mellem regnskabsregler, udgiftskontrol og bevillingsregler.

Grønlands Erhverv (GE)

GE er meget positiv for lovforslagets intentioner om en strammer økonomi og budget opfølgning i selvstyret og kommunerne. GE finder en sådan økonomistyring helt nødvendig, givet de økonomiske realiteter, som Grønland i øjeblikket befinder sig i.

Generelt kan GE forstå formålet med etablering af en fond for langsigtede investeringer. GE finder, at formålet med fonden skal sikre langsigtede samfundsøkonomiske rentable projekter meget tilfredsstillende og i tråd med GEs egen politik på området. GE finder det dog bekymrende, hvis disse investeringer skal finansieres ved en øget brugerbetaling, med øgede omkostninger for erhvervslivet til følge. Generelt vil øgede omkostninger for erhvervslivet medvirke til at mindske de økonomiske gevinster ved fondens investeringer.

Det er ikke hensigten at øge investeringerne via øgede brugerbetaling. Midlerne i Fonden for Langsigtede Investeringer vil som udgangspunkt stamme fra ekstraordinære indtægter.

GE er enig i den tilstræbte præcisering af, at det skal være hele anlægsbevillingen (totaludgiften) som skal være godkendt på finansloven eller af Inatsisartuts finansudvalg. Den manglende kvalitet i anlægsplanlægningen har igennem flere år ført til de velkendte problemer med uforbrugte, bevilgede anlægsmidler, som i dag henligger passive i Anlægs- og renoveringsfonden.

Som nævnt ovenfor under de almindelige bemærkninger indføres der fremadrettet et todelt bevillingsprincip på anlægs- og renoveringsområdet. Først bevilliges til projektering. Projekteringen munder ud i et grundlag som gør det muligt at tage stilling til projektet. Når det tilstrækkelige grundlag foreligger tages der dernæst stilling til, om der skal bevilges midler til den fysiske gennemførelse af anlægs- eller renoveringsprojektet.

Det er uhørt, at man i bemærkningerne til en lovgivning forudsætter, at finansieringen i et større omfang skal ske ved, at anden lovgivning skal ændres, og at denne lovgivning i øvrigt ikke er vedtaget endnu. Inatsisartutmedlemmerne vil med forslaget forudsætninger om finansieringskilder til fonden blive hængt op på, at de nu også har taget stilling til:

- 1) Ændring af pensionsbeskatningen (fremrykning af beskatningen),
- 2) Anvendelse af landskassens provenu fra A-skatter og selskabsskatter i forbindelse med midlertidige aktiviteter på råstofområdet samt
- 3) Anvendelse af provenuet fra salg af selvstyrets aktiver med en salgssum på mere end 50 mio. kr.

Det vil blive vanskeligt som inatsisartutmedlem efterfølgende at stemme imod at ændre pensionsbeskatningsreglerne samt de øvrige af ovennævnte forhold, idet en manglende

gennemførelse af disse kommende forslag vil overflødiggøre nærværende forslag om etablering af fonden. GE skrev i sit høringssvar til en fremrykning af pensionsbeskatningen, at vi ikke finder de langsigtede konsekvenser gennemanalyserede, og vi derfor anbefalede, at der nedsættes en pensionskommission til at belyse disse konsekvenser. En vedtagelse af finansiering af fonden for langsigtede investeringer over en fremrykkede pensionsbeskatning, bør derfor ikke finde sted, før end en eventuel pensionskommission er kommet med sine anbefalinger

Naalakkersuisut anser det både for naturligt og rigtigt, at der i lovforslag som fremsættes på samme samling i Inatsisartut tages højde for de virkninger vedtagelse af et lovforslag vil have for indholdet af et andet lovforslag. I givet fald må der i det nødvendige omfang fremsættes ændringsforslag, såfremt en eller flere af de foreslåede ændringer ikke vedtages. Endvidere er det ikke en følge af forslaget til ændring af indkomstskatteloven, at der udløses en afgift ved overførelse af grønlandske pensionsordninger til Danmark. Dette er også tilfældet efter gældende regler.

SIK

SIK har med interesse undersøgt forslaget. SIK har vanskeligt ved at forstå hvorfor Naalakkersuisut/Inatsisartut nu således "binder" sig fast, og derved kan begrænse deres egne rettigheder samt landets udvikling med hensyn til, at man skal udarbejde budgetter der skal være i balance eller vise overskud. For eksempel vil man begrænse sig selv med hensyn til Grønland Selvstyres egne tiltag, bevillinger til Nukissiorfiit eller når der skal bevilges midler til Selvstyrets egne virksomheder. Når man for eksempel bevilger midler til Nukissiorfiit så vil dette måske ikke være rentabelt i de første par år, men først på det fjerde år.

Endvidere er SIK bekymret for med hensyn til regnskaber, at man tager beslutning om at der skal være overskud samt balance, at dette kan få dårlige konsekvenser for lønmodtagerne, idet man ved sådan "binding" tager beslutning om regnskaber, der hviler i sig selv (balancerer) eller skal have overskud, at der ved besparelser kan få dette til at gå ud over lønmodtagerne, fx i form af fyringer af lønmodtagere. Derfor har SIK det meget svært ved at skulle leve med til forslaget især ikke hvad § 2 angår.

Kravene i lovforslagets § 2 er ikke til hinder for, at der kan foretages sunde lånefinansierede investeringer i fx Nukissiorfiit, jf. lovforslagets § 6. En anden mulighed er, at investere af de midler, som er opsparet i Fonden for Langsigtede Investeringer. En tredje mulighed som også vil ligge indenfor rammer af forslaget § 2 kan være at finansiere øgede offentlige udgifter med øgede skatte- og afgiftsindtægter. Som udgangspunkt vil kravet i forslaget § 2, stk. 1, om balance og overskud fortsat overlade Inatsisartut og kommunalbestyrelserne forholdsvis vidde rammer til at prioritere og udvikle det grønlandske samfund. På kort sigt kan § 2 lægge en dæmper på det prioriteringsmæssige råderum. Til gengæld øger bestemmelsen udsigten til at også er et rimeligt prioriteringsmæssigt råderum på mellemlangt og langt sigt. Med andre ord understøtter forslaget § 2, at der er et fornuftigt råderum i den grønlandske økonomi på

kort, mellemlangt og langt sigt, hvilket forbedrer udsigten til en udjævning af den økonomiske udvikling. En udjævning af den økonomiske udvikling må bl.a. antages at være til fordel for beskæftigelsen.

Departementet for Sundhed

Departementet er som udgangspunkt positiv overfor lovforslaget og anbefaler, at de foreslåede styringsprincipper besluttes. Departementet anbefaler, at lovforslaget suppleres med en paragraf, som præciserer, at finanslovskontiene, efter samme princip som er gældende for de kommunale budgetter jf. § 20 stk. 3, skal være udtryk for de reelt forventede udgifter, indtægter og andre bevægelser.

Det er ikke nødvendigt at indsætte en sådan paragraf i loven, da lovforslaget giver mulighed for at fastslå princippernes gyldighed for Selvstyret i en bekendtgørelse eller vejledning.

Med udgangspunkt i sundhedsområdet vurderede Deloitte i rapporten af 14. april 2010, at Selvstyret har behov for at justere den finanspolitiske procedure med det formål at skabe bedre overensstemmelser mellem det faktiske behov og de afsatte bevillinger. Departementet for Sundhed anbefaler således, at lovforslaget skærpes i forhold til at skabe en højere kvalitet i Selvstyrets budgetkalkulationer, styringsdata og registreringer

Forslaget vil indgå i det arbejde, som skal følge på en vedtagelse af lovforslaget.

Departementet for Bolig, Byggeri og Infrastruktur

Det foreslås, at den følgende sætning indarbejdes i afsnittet ”3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige” på side 14 på bemærkningerne til lovforslaget: ”Det må forventes at der bliver behov for 1-2 yderlige stillinger i Anlægsafdelingen, som følge af øgede administrative opgaver jf. nærværende lovforslag.”

Som nævnt ovenfor under punkt 3 vil lovforslaget medføre, at der skal foretages en omlægning af ressourceforbrug og kompetencer i bl.a. departementerne. Det forventes, at dette kan løses med omlægning af eksisterende arbejdsgange og opkvalificering, ligesom det forventes, at implementeringen af lovgivningen vil reducere udgifter og effektivisere økonomistyringen. Forslaget er derfor ikke indarbejdet. Det synes endvidere ikke forklaret, hvad der i givet fald kan begrunde et så betydeligt merforbrug i departementet.

Vedr. § 17 i bemærkningerne til lovforslaget: Til dags dato er det ikke muligt systematisk at indhente data fra Selvstyrets økonomisystem til rapportering af Anlægs- og Renoveringsfonden, hvor hidtil dette sker ved manuel indtastning mellem systemer. Dette medfører, at til at gennemføre afstemning med Landskassens Regnskab, er det ikke muligt at den årlige redegørelse samtidig behandles. Det foreslås således, at efterfølgende bliver tilføjet til ovenstående sætning, således den fremstår som følgende:

”Redegørelsen skal foreligge senest samtidig med landskassens regnskab og behandles sammen med denne. Forudsætningerne herfor, er at Selvstyrets økonomisystem muliggør systematisk afhentning af de data der skal fremgå af den årlige redegørelse.”

Forslaget er ikke indarbejdet, idet det er et internt prioriteringsspørgsmål at sikre, at de nødvendige data er til rådighed i rette tid, så redegørelsen kan forelægges sammen med landskassens regnskab.

Derudover foreslås det, at lovforslagets § 17, stk. 2 erstattes med følgende tekst: ”Det tilstræbes, at redegørelsen foreligger samtidig med landskassens regnskab og kan behandles sammen med denne.”

Forslaget er ikke indarbejdet, idet det er et internt prioriteringsspørgsmål at sikre, at redegørelsen kan forelægges sammen med landskassens regnskab.

Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender

Generelt ser Departementet for Familie, Ligestilling og Sociale Anliggender positivt på forslaget.

Departementets økonomiske tilsyn har vist, at kommunerne på det sociale område mangler kompetencer og redskaber til at budgettere præcist. Kommunerne mangler således datagrundlag, budgetteringsmodeller m.v. for at kunne sikre budgetteringer, der er realistiske. Der vil derfor, som departementet også tidligere har påpeget, være behov for en ganske betydelig støtte til kommunerne fra centralt hold i.f.t. at budgettere mere realistisk og korrekt.

Naalakkersuisut er opmærksom på, at der må forventes en indkøringsperiode inden loven vil være implementeret fuldt ud alle steder. Der henvises herved også til lovens ikrafttrædelsesbestemmelse. Finansdepartementet vil i fornødent omfang indgå i drøftelser med kommunerne og andre om implementering af modeller m.v., der kan understøtte, at loven bliver efterlevet.

Samtidig vil en eventuel kommende inkorporering eller indarbejdning af flere FN konventioner kunne give anledning til en væsentlig og uforudset udvidelse af borgernes retskrav på ydelser, og dermed en betydelig forøgelse af de kommunale udgifter, hvilket ikke er styrbart for kommunerne eller selvstyret.

Naalakkersuisut forudsætter, at der ved behandlingen af forslag om inkorporering eller indarbejdning af konventioner m.v. foreligger vurderinger af forslagernes økonomiske og administrative konsekvenser. Det henhører herefter under Inatsisartut henholdsvis kommunalbestyrelserne at beslutte, hvorledes eventuelle merudgifter skal finansieres.

Budgetlovens krav om at eventuelle uforudsete overskridelser af eksempelvis lovbundne udgifter forekommer helt uhensigtsmæssig, idet de sjældent er styrbare. Det må derfor forventes, at der fremdeles vil være behov for at indbygge ekstra marginaler i forbindelse med budgetteringen af de lovbundne udgifter.

Budget- og regnskabsloven forventes at øge fokus på budgetstyring og -opfølgning. Budgetopfølgning kan bl.a. afdække risici for under- eller overforbrug på et bevillingsområde. Desto tidligere et under- eller overforbrug bliver opdaget, desto flere muligheder står der almindeligvis til rådighed for de ansvarlige på området, herunder i forbindelse med fastsættelse af dispositionsbegrænsninger på andre områder.

Afslutningsvis skal det bemærkes, at det er en højst usædvanlig praksis, at merudgifter indenfor de lovbundne områder skal dækkes indenfor departementernes egne rammer, hvilket således ikke er tilfælde i de skandinaviske lande.

Efter lovforslagets § 11, stk. 2, er en naalakkersuisoq ansvarlig for sit ressortområdes bevillinger. Det må anses som en naturlig følge heraf, at en naalakkersuisoq som udgangspunkt får til opgave at træffe beslutning om, at gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå eventuelle forventede overskridelse af finansårets bevillinger. Er det ikke muligt indenfor det pågældende ressort at iværksætte tilstrækkelige foranstaltninger, må der indledes drøftelser med Finansdepartementet og eventuelle andre departementer om mulighederne for at iværksætte dispositionsbegrænsninger eller andre initiativer på andre områder.

Råstofdepartementet

De typer indtægter, der er specificeret i lovforslagets § 18, stk. 3, nr. 1, betegnes som ekstraordinære, men der bliver løbende indbetalt selskabsskatter fra udenlandske underleverandører til råstofindustrien samt bruttoskat fra udenlandske ansatte. Oprettelsen af Fonden for Langsigtede Investeringer betyder derfor, at udgiftsrammen alt andet lige skal reduceres tilsvarende. Det bør overvejes at fastsætte en bagatelgrænse for indtægter fra råstofaktiviteter.

Da det ikke har været hensigten at reducere den nuværende udgiftsramme, er forslaget ændret således, at det alene er den del af selskabsskatterne som overstiger 30 mio. kr. som skal overføres til fonden.

Landstingslov om Grønlands Råstoffond indeholder allerede en mulighed for at opspare indtægter fra råstofaktiviteter. Det kan derfor overvejes hvorvidt det er nødvendigt at oprette den nye Fond for Langsigtede Investeringer og i stedet udbytte den eksisterende Råstoffond til formålet.

Naalakkersuisut har anset det for mest hensigtsmæssigt at opnå den større fleksibilitet som er en følge af, at Fonden for Langsigtede Investeringer er en regnskabsteknisk fond uden særskilt administration, ledelse m.v. Desuden vil en væsentlig del af de forventede indtægter i Fonden for Langsigtede Investeringer stamme fra aktiviteter som ikke er relateret til råstofområdet.

Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel

Departementet finder, at anvendelsesområdet for forslaget § 3 om afvigelser fra de almindelige krav om budgetbalance jf. bemærkningerne, hvor dette indsnævres til nødretningslignende situationer, er for snævert – eller alternativt at kravene i § 2 er for strikse. Departementet anser forslaget for at lægge for vidtgående bånd på Inatsisartuts mulighed for gennem en aktiv finanspolitik at forfølge overordnede politiske målsætninger, f.eks. beskæftigelsesmæssige målsætninger eller infrastrukturpolitiske.

Anvendelsesområdet for forslaget § 3 er udvidet, så bestemmelsen ikke kun finder anvendelse i nødretningslignende situationer, men i ekstreme situationer, der resulterer i et betydeligt fald i den grønlandske økonomi. De rammer der er foreslået i § 2, stk. 2, er baseret på de senere års udvikling i de offentlige udgifter

Der har i de seneste år været en del debat om, hvorvidt Anlægs- og Renoveringsfonden er en god måde at styre de samlede faktiske anlægsudgifter på. Problemet har været, at de årlige finanslovmæssige bevillinger har haft en helt anden tidsprofil end den efterfølgende faktiske udmøntning af de pågældende anlægsarbejder. Det kunne derfor overvejes om ikke det ville styrke mulighederne for politisk at styre anlægsområdet, hvis Anlægs- og Renoveringsfonden blev nedlagt og erstattet med et almindeligt genbevillingssystem over de årlige finanslove. Den konkrete usikkerhed på den konkrete tidsmæssige placering kunne formentlig håndteres ved en +/- 20 % henlæggelsesmulighed på anlægsbevillinger mellem de enkelte finansår. Det er departementets opfattelse, at det nuværende system kan give – og indenfor de seneste år faktisk har givet – et misvisende DAU-resultat i forhold til den førte finanspolitik konjunkturmæssige effekt såvel som den underliggende finanspolitiske holdbarhed.

Debatten om tilrettelæggelse af bevillingerne til anlægs og renoveringsområdet er resulteret i, at der fremadrettet indføres et todelt bevillingsprincip på anlægs- og renoveringsområdet. Først bevilliges til projektering. Projekteringen munder ud i et grundlag, som gør det muligt at tage stilling til projektet. Når det tilstrækkelige grundlag foreligger, tages der dernæst stilling til, om der skal bevilges midler til den fysiske gennemførelse af anlægs- eller renoveringsprojektet. Det delte bevillingsprincip vil gøre fordelingen i budget- og overslagsår mere præcis.

Det er i øvrigt departementets opfattelse, at de forskellige sektorerers anlægsmidler bør udmøntes gennem de enkelte fagdepartementer og ikke centralt som det i øjeblikket er

tilfældet. En decentral forankring vil øge opmærksomheden omkring gennemførelsen af det enkelte projekt og dermed bedre afspejle den bagvedliggende politiske prioritering.

De enkelte fagdepartementer er typisk ikke i besiddelse af tilstrækkelige faglige kompetencer til at kunne håndtere større projekterings- og anlægsopgaver.

Formålet med etablering af Fonden for Langsigtede Investeringer er som udgangspunkt prisværdig. Imidlertid er spørgsmålet om forslaget kompleksitet står i rimeligt forhold til betydningen af det ønskede hensyn. På råstofområdet er indtægter for landskassen knyttet til efterforskningsaktivitet således jf. § 18 og bemærkningerne til denne defineret som ekstraordinære. Dette er efter departementets opfattelse både forkert og højst u hensigtsmæssigt. Målsætningen om på sigt at udvikle råstofsektoren her i landet betyder uvægerligt, at der vil være årligt tilbagevendende helt ordinære indtægter for landskassen knyttet til efterforskningsaktiviteten. Departementet anderkender, at der fra tid til anden kan forekomme et enkelt år med helt ekstraordinært høje (eller lave) indtægter fra efterforskningsaktiviteterne. Det er imidlertid departementets klare opfattelse, at den foreslåede etablering af en særlig regnskabsteknisk fond på dette område vil være u hensigtsmæssig. Det almindelige provenu, der følger af de ordinære efterforskningsaktiviteter, er efter departementets opfattelse ordinære indtægter for landskassen, som det ikke vil være logisk at holde ude af de almindelige indtægter. Forslaget medfører derfor et helt unødvendig og misvisende pres på landskassens ordinære indtægter.

Departementet kan derfor ikke anbefale etablering af en særlig regnskabsteknisk fond til håndtering af ekstraordinære indtægter. Budgetdisciplin varetages efter departementets opfattelse bedst gennem en åben og transparent politisk proces, hvor de overordnede økonomiske rammer fremlægges f.eks. i form af langsigtede holdbarhedsplaner eller lignende til almindelig politisk debat og beslutningstagen.

Da det ikke har været hensigten at reducere den nuværende udgiftsramme er forslaget ændret således, at det alene er den del af selskabsskatterne som overstiger 30 mio. kr. som skal overføres til fonden.

Departementet for Fiskeri, Fangst og Landbrug

Departementet har ingen bemærkninger.

Birger Poppel og Mikael Hertig (PH)

Uden overdrivelse kan man se lovforslagets nationaløkonomiske styringsmodel som en kopi af den, der anvendes i EU. Dermed tvinger Naalakkersuisut sig til, uanset den økonomiske situation, at føre en hestekurspolitik, fx svarende til Grækenlands, uden at det nødvendigvis fører os væk fra "Dødens Gab". Det er vigtigere for Grønlands Økonomi gennem tilregnelighed og gennemskuelighed at vinde kreditværdighed. Låntagning behøver ikke være kritisabel, hvis den ses som led i en langsigtet reformpolitik. At undgå underskud på de

offentlige kasser bør derfor ikke være noget centralt element i en politik, der sigter imod, at Grønland erhverver større økonomisk selvstændighed overfor Danmark.

Lovforslaget er ikke til hinder for optagelse af lån. Ved lånoptagelse til investeringer er det afgørende, at investeringen skal kunne betale sig. I øvrige tilfælde skal udgifterne i forbindelse med lånoptagelse kunne finansieres inden for de rammer, som er fastsat i lovforslagets § 2, stk. 2.

Det følger af traditionel økonomisk tankegang, at sammenhængen mellem over- og underskud på de offentlige kasser følger konjunkturerne. Grønlands økonomi er tilsyneladende nu for tredje år i træk i recession. Det er en situation det kan vise sig umuligt at spare sig ud af. PH mener ligesom Grønlands Økonomiske Råd, at der skal ses mere på investeringer og indtjening indenfor og udenfor den offentlige sektor.

På nuværende tidspunkt tyder oplysninger om skatteindtægterne i 2015 på, at økonomien voksede i 2015, og at Grønland ikke befinder sig i en recession. Grønlands økonomi er som følge af bloktilskuddet fra staten mindre sårbar end mange andre landes overfor udsving i de internationale konjunkturer. Der bør ikke mindst derfor udvises en vis varsomhed ved anvendelse af økonomiske teorier i Grønland. Lovforslaget er et nødvendigt led i styrkelse af budgetstyringen i den offentlige sektor. Naalakkersuisut ser ikke noget modsætningsforhold mellem lovforslaget og øgede investeringer og indtjening i Grønland.

Da den offentlige sektor fylder mere i vores økonomi end i andre landes og da PH anerkender at dele af underskuddet på den offentlige sektors saldo ikke nødvendigvis er konjunkturbestemt, er det muligt, at der fx via skatter på topindtægter eller ændringer i rentefradragsretten kan gennemføres tiltag, der mindsker underskuddet i de offentlige kasser uden at skade omfanget af den samlede aktivitet og dermed vækstudsigten. Alligevel er det meget kritisabelt i en situation som den Grønland nu befinder sig i, at indføre permanente obligatoriske rammer for de offentlige udgifter og dermed begrænsninger i det politiske råderum. Sådanne lovbestemte rammer og begrænsninger vil alt andet lige, i stedet for at rette økonomien op, kunne risikere at svække økonomien yderligere. Loven kan således med den foreslåede udformning vise sig at blive kontraproduktiv.

Med enkelte undtagelser har Selvstyrets regnskaber ikke udvist underskud i de senere år. Efter nogle år med omstillingsproblemer synes kommunerne nu også at have fået balance i deres regnskaber samlet set. De rammer, der er foreslået i § 2, stk. 2, er baseret på de senere års udvikling i de offentlige udgifter. Rammerne pålægger kommunalbestyrelserne, Inatsisartut og Naalakkersuisut at demonstrere økonomisk ansvarlighed. Et forhold, som ikke mindst udenlandske långivere og investorer må forventes at tillægge stor vægt i forbindelse med beslutninger om ydelse af lån og investeringer i Grønland. Med andre ord kan de foreslåede rammer og begrænsninger vise sig at være et vigtigt led i udviklingen af og væksten i Grønlands økonomi.

PH foreslår, at Grønlands Økonomiske Råd (GØR) pålægges hvert år i god tid ingen finanslovens forelæggelse at bedømme konjunktursituationen og stillingen i de offentlige kasser. Rådet skal herefter foreslå, hvor der med mening kan foretages stramninger, og hvor der kan foretages udvidelser af de offentlige aktiviteter, uden at det skader konjunktursituationen eller Grønlands Økonomiske udvikling. anbefalingerne skal munde ud i et forslag til næste års budgettrammer som realvækst i forhold til det seneste godkendte årsregnskab.

En sådan model vil resultere i en politisering af GØR's arbejde, uden at der synes at være opnået nogen fordele i forhold til den førte økonomiske politik.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde. Der er taget udgangspunkt i, at loven finder anvendelse for alle kommunernes eller selvstyrets forvaltninger, departementer, institutioner mv., hvis budgetter er optaget på de kommunale årsbudgetter eller på Grønlands Selvstyres finanslov. Desuden finder loven anvendelse for alle virksomheder, særlige fonde, selvejende institutioner mv. i det omfang, disses budgetter er optaget på de kommunale årsbudgetter eller på Grønlands Selvstyres finanslov på lige fod med forvaltninger og departementers budgetter.

Loven gælder eksempelvis også nettostyrede virksomheder som Nukissiorfiit.

Herudover foreslås Naalakkersuisut bemyndiget til at bestemme, at loven også skal finde anvendelse helt eller delvist for virksomheder, foreninger, fonde mv., hvis drift eller underskud dækkes ved tilskud fra kommunerne eller selvstyret eller ved bidrag, afgift eller anden indtægt i henhold til lov. Naalakkersuisut kan dog ikke inddrage virksomheder, foreninger, fonde mv. under lovens anvendelsesområde, såfremt der i anden lovgivning er fastsat regler om de pågældendes budgetter og regnskabsvæsen.

Bemyndigelsen til Naalakkersuisut er en følge af, at det ikke er muligt på forhånd at opstille klare principper for, hvornår sådanne uafhængige virksomheder, foreninger, fonde mv. må anses for at være en del af den offentlige økonomiske forvaltning, og hvornår det ikke er tilfældet. En afgørelse heraf vil ofte bero på en konkret afvejning af virksomhedens, foreningens, fondens mv. opgaver og karakter i øvrigt.

Til § 2

Med bestemmelsen i lovforslagets § 2 indføres som noget nyt et krav om balance i budgetstillingen.

Bestemmelsen i stk. 1 fastsætter, at den samlede budgetstilling på de samlede offentlige finanser over 4 år skal være i balance eller udvise et overskud.

Ved vurdering af hvorvidt nedennævnte 3 betingelser er opfyldt, anvendes 4-årige perioder såvel fremadrettet som bagudrettet. Det betyder, at budgetstillingen vurderes i forhold til såvel det kommende finansår og de 3 efterfølgende budgetår som det igangværende og de 3 foregående regnskabsår.

Efter stk. 2 anses kravet til balance i budgetstillingen for overholdt, hvis den enkelte kommunes årsbudget eller Grønlands Selvstyres finanslov opfylder alle 3 nedennævnte betingelser.

Første betingelse er, at den samlede saldo for ordinære indtægter, drift og anlæg over 4 år ikke må udvise underskud. Der er således mulighed for i enkeltår at afvige fra kravet om budgetbalance. Ordinære indtægter omfatter alle andre indtægter end indtægter nævnt i § 18, stk. 3.

Indtægter omfatter bl.a. skatteindtægter, renteindtægter, indtægter fra salg af aktiver m.v. I det omfang der er givet tilladelse til at overføre uforbrugte bevillinger fra et finansår til et andet anses de overførte beløb ligeledes for indtægter i bestemmelsens forstand. Midler overført fra Anlægs- og Renoveringsfonden eller Fonden for Langsigtede Investeringer til finansloven anses ligeledes for indtægter i bestemmelsens forstand. Som udgangspunkt anses både statens bloktilskud til Grønlands Selvstyre og Grønlands Selvstyres bloktilskud til kommunerne for indtægter i bestemmelsens forstand. Grønlands Selvstyres bloktilskud til kommunerne indgår dog hverken som indtægt eller udgift ved opgørelsen af den samlede budgetstilling.

Driftsudgifter omfatter bl.a. varekøb, vedligeholdelsesudgifter, lønninger, tilskud, overførsler, lovbundne udgifter o.l. Anlæg omfatter bl.a. investeringer i eller anskaffelser af fysiske eller immaterielle aktiver samt udlån til anlæg.

Den anden betingelse er, at kommunens henholdsvis Grønlands Selvstyres samlede udgifter til drift maksimalt har en realvækst på 1,5 procent om året og samlet over 4 år maksimalt må have en realvækst på 2,00 procent. I det enkelte år kan udgifterne til drift således stige med op til 1,5 procent, men målt over en 4-årig periode må stigningen ikke udgøre mere end 2,00 procent i alt.

Den tredje betingelse er, at kommunernes eller Grønlands Selvstyres samlede udgifter til drift og overførsler maksimalt må udgøre 93 procent af de forventede indtægter over 4 år. Der indføres herved en minimumsgrænse på 7 % for, hvor stor en andel af budgettet en kommune eller Grønlands Selvstyre skal disponere til investeringer på anlægsområdet. Bestemmelsen tilsigter dels at sikre grundlag for en mere jævn fordeling af anlægsinvesteringerne, end tilfældet er i dag, dels at forebygge, at der opstår yderligere vedligeholdelsefterslæb.

Til § 3

Det foreslås, at Naalakkersuisut midlertidigt kan give tilladelse til at afvige fra de i § 2, stk. 2, nævnte krav i ekstreme situationer, forudsat at den midlertidige afvigelse ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare.

Ved ”ekstreme situationer” forstås en usædvanlig begivenhed, der ligger uden for Grønlands Selvstyres kontrol, og som har en afgørende virkning på de samlede offentlige finanser, eller perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag.

Bestemmelsen er alene tænkt anvendt i ekstreme situationer, der resulterer i et betydeligt fald i den grønlandske økonomi. Som eksempler på ekstreme situationer kan nævnes stor finansiell ustabilitet på verdensmarkedet, biologisk sammenbrud i de for Grønland afgørende fiskeribestande, krige i nærområdet og lignende.

Ved mellemlang sigt forstås i denne sammenhæng en periode på 5-10 år.

Til § 4

Det foreslås, at naalakkersuisoq for finanser inden udgangen af april opgør budgetstillingen og rammerne for de saldi, som er omhandlet i § 2, stk. 2, nr. 2 og 3, for de følgende 4 år for hver kommune og for Grønlands Selvstyre.

Kommunerne vil uanset denne opgørelse fortsat være budgetansvarlige og kunne lægge en anden opgørelse til grund for deres budgettering. En overoptimistisk budgettering vil dog kunne resultere i, at kommunen efterfølgende skal gennemføre dispositionsbegrænsninger i finansåret, jf. nedenfor vedrørende § 26, på et beløb svarende til den forventede overskridelse af budgetstillingen for finansåret.

Opgørelsen af budgetstillingen for Grønlands Selvstyre skal lægges til grund ved Naalakkersuisuts udarbejdelse af forslag til finanslov for det kommende finansår.

Til § 5

Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om metoden for opgørelsen af budgetstillingen.

Til § 6

Bestemmelsen lovfæster nogle grundlæggende principper vedrørende det offentlige låntagning ved eksterne långivere. ”Lån” mellem enheder indenfor samme organisation omfattes ikke af bestemmelsen. Eksempelvis falder ”lån” fra landskassen til Nukissiorfiit uden for bestemmelsen.

Såfremt Grønlands Selvstyre eller en kommune skal optage lån hos en ekstern långiver til brug for en investering foretaget af en nettostyret virksomhed eller lignende enhed med særlig organisatorisk status omfattes låntagningen af bestemmelsen. Det gælder eksempelvis, hvis

Grønlands Selvstyre optager lån til brug for Nukissiorfiits opførelse af et nyt vandkraftværk eller hvis en kommune optager lån hos Grønlands Selvstyre til et af de formål, som er nævnt i bestemmelsen.

Naalakkersuisut forudsættes inden beslutning om at give en kommune tilladelse til at optage lån eller en beslutning om at Grønlands Selvstyre skal optage lån at vurdere det samlede låne- og investeringsbehov i forhold til den pågældende investering.

Det første princip indebærer, at Naalakkersuisut ikke selv kan optage og ikke kan tillade kommunerne at optage lån til investering i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter, medmindre brugerbetaling, reducerede offentlige udgifter eller afledte offentlige merindtægter, som minimum kan finansiere de med lånet forbundne renter og afdrag. Med dette princip slås det fast, at udgifterne ved låntagning, i disse tilfælde, skal bæres fuldt ud af brugerne, og ikke skatteyderne, eller skal modsvares af et fald i det offentliges udgifter eller afledte offentlige merindtægter, der mindst svarer til udgifterne ved låntagningen. Afledte offentlige merindtægter omfatter bl.a. øgede provenuier fra A-skatter og afgifter, der er direkte knyttet til investeringen.

Udtrykket ”brugerbetaling” omfatter her ikke alene de, som direkte er bruger af den pågældende investering, men også andre, som aftager tilsvarende eller lignende ydelser. Eksempelvis vil det være i overensstemmelse med bestemmelsen, om udgifterne ved lånoptagelse til etablering af et vandkraftværk fordeles mellem alle Nukissiorfiits kunder og ikke kun de, der aftager el fra det pågældende vandkraftværk.

Det andet princip indebærer, at investeringer i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter skal understøtte den langsigtede finanspolitiske holdbarhed. Princippet indebærer, at Naalakkersuisut ikke selv kan optage og ikke kan tillade kommunerne at optage lån til investeringer i bolig-, erhvervs- eller infrastrukturprojekter, såfremt investeringerne ikke understøtter den langsigtede finanspolitiske holdbarhed. Ved finanspolitisk holdbarhed forstås, at forventede skatteindtægter, inklusiv bloktilskud fra Danmark m.m., vil kunne dække udgifterne i den offentlige sektor. Kravet er ikke, at indtægter og udgifter nødvendigvis skal balancere hvert eneste år, men at der skal være en sådan balance over tid.

Til § 7

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til § 2 i den gældende landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget.

Bestemmelsen definerer den tidsmæssige afgrænsning af finansåret til perioden 1. januar til 31. december.

Som noget nyt gælder udtrykket finansår også i forhold til kommunerne, hvor det træder i stedet for det hidtil anvendte udtryk regnskabsår.

Til § 8

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til § 1, stk. 3, i den gældende landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget og § 44, stk. 2, 2. punktum, i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse.

Det præciseres, at der ikke kan afholdes udgifter eller oppebæres indtægter uden forudgående bevilling, medmindre forholdet omfattes af § 23, stk. 2. § 23, stk. 2, vedrører tilfælde, hvor et kommunalt tiltag er påbudt ved lov mv., jf. om bestemmelsen nedenfor.

Til § 9

Stk. 1 svarer til § 8 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget, mens stk. 2 svarer til § 1, stk. 1. i samme lov.

Stk. 1 fastsætter, at Naalakkersuisut skal fremsætte forslag til finanslov for det kommende finansår senest den 1. september i det indeværende finansår. Bestemmelsen skal sikre, at Inatsisartut har den fornødne tid til behandlingen af finanslovsforslaget, ligesom der skal være tid til en offentlig debat.

Stk. 2 fastsætter, at finanslovsforslaget skal rumme samtlige landskassens udgifter og indtægter.

Til § 10

Stk. 1 svarer til § 4, stk. 3, 1. punktum, i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget, mens stk. 2-4 svarer til § 4, stk. 1 og 2, i samme lov.

Udgangspunktet for bevillingssystemet er, at bevillingerne opføres særskilt for udgifternes og for indtægternes vedkommende (brutto princippet). Udgiftsbevillingerne kan som udgangspunkt ikke overskrides med henvisning til tilsvarende merindtægter. Fra denne hovedregel gælder visse undtagelser for så vidt angår bevillingstypen "driftsbevilling", hvor der i mindre omfang kan optages indtægter i medfør af driftsinstitutionens virksomhed. Det kan eksempelvis være indtægter i forbindelse med afholdelse af kurser, salg af brugt materiel, salg af varer og tjenester m.v. Merindtægter under en driftsbevilling kan således under visse forudsætninger give adgang til at afholde tilsvarende merudgifter.

Udgiftsbudgettet rummer alle udgifter, samt indtægter af driftsmæssig karakter, det vil sige indtægter direkte i medfør af institutionens eller den administrative enheds virksomhed.

Indtægtsbudgettet er forbeholdt indtægter af afgifts- og skattemæssig karakter, samt indtægter i forbindelse med tilskud fra staten, udbytter, gaver m.v., der tilgår Landskassen.

Naalakkersuisut fastlægger en kontoplan.

Den nærmere afgrænsning af udgifts- og indtægtsbudgetterne og retningslinjer for budgetteringen, herunder hvilke indtægter, der opføres på udgiftsbudgettet, kan fastsættes af Naalakkersuisut i en bekendtgørelse. Der henvises til bemærkningerne til § 13, stk. 1.

Til § 11

Bestemmelsen svarer til § 3 og § 5, stk. 2, i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget.

I bestemmelsen defineres begrebet "bevilling" som en bemyndigelse til en naalakkersuisoq til at handle efter nærmere fastsatte bestemmelser. Disse bestemmelser kan være fastsat i denne lov, anden lov, ved bekendtgørelse eller som tekstanmærkning..

Samtidig fremgår det af bestemmelsen, at den naalakkersuisoq, som har ansvaret for en bevilling, har pligt til at følge op på anvendelsen af bevillingen, således at bevillingen anvendes bedst muligt og i øvrigt sikre, at forvaltningen er tilfredsstillende tilrettelagt, herunder at der er en god og effektiv økonomistyring.

Til § 12

Bestemmelsen svarer til § 6 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget.

I bestemmelsen slås det fast, at der kan knyttes tekstanmærkninger til bevillinger. Det vil sige, der er mulighed for at gennemføre lovgivning på finansloven.

Tekstanmærkninger må som udgangspunkt ikke virke bevillingsfremmende i efterfølgende finansår, hvilket indebærer, at en tekstanmærkning eksempelvis ikke må fastslå, at der skal afsættes, eller vil blive afsat en bevilling til et givet formål det efterfølgende år.

Tekstanmærkninger er kun gyldige det finansår, tekstanmærkningen er optaget på finansloven. Dette gælder også tekstanmærkninger, der indeholder bemyndigelser til at indgå flerårige aftaler, eksempelvis servicekontrakter. Selv om den hjemmel, som er indeholdt i en tekstanmærkning, falder bort med finansåret udløb, vil Grønlands Selvstyre fortsat være bundet af en aftale indgået med hjemmel i tekstanmærkningen.

Lovbestemmelser der er fastsat ved tekstanmærkninger, må gentages på det følgende års finanslov, såfremt lovbestemmelsen ønskes opretholdt. Generelt fastslås det imidlertid, at

varige eller generelle lovændringer ikke kan gennemføres ved tekstanmærkninger, men skal gennemføres ved almindelig lovgivning.

Til § 13

Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om opbygning og tilrettelæggelse af finanslovsforslaget og, under forudsætning om de bevilligende myndigheders godkendelse, om videreførelse af ikke forbrugte midler til efterfølgende år. Naalakkersuisut vil herunder bl.a. kunne bestemme, at på visse konti vil kun en andel af uforbrugte midler kunne videreføres til efterfølgende år, ligesom Naalakkersuisut kan bestemme, at der kun kan ske videreførelse til nærmere bestemte formål.

Naalakkersuisut foreslås desuden bemyndiget til at fastsætte regler om rullende sektorplaner. En sektorplan beskriver det til enhver tid gældende strategi inden for den pågældende sektor. En sektorplan viser således mulige politiske tilvalg og fravalg inden for en sektor, og den beskriver også nye projekter, som allerede er politisk besluttet. Sektorplanerne er rullende i den forstand, at de dækker en længerevarende periode og opdateres årligt.

Bemyndigelsen sigter mod at forbedre såvel kommunernes som Grønlands Selvstyres budgetlægning ved at skabe mere klare budgetforudsætninger og sikre hensyntagen til den langsigtede planlægning. Naalakkersuisut kan fastlægge de forvaltningsområder for hvilke, der skal udarbejdes sektorplaner.

Naalakkersuisut vil bl.a. kunne pålægge alle departementer at udarbejde rullende sektorplaner, og indgå i dialog med kommunerne og relevante selskaber med ansvar for eksempelvis infrastruktur og forsyning under udarbejdelsen.

Det forventes, at der vil blive fastsat krav om, at de rullende sektorplaner skal gøres offentligt tilgængeligt på Grønlands Selvstyres hjemmeside og justeres minimum én gang årligt.

Til § 14

Med henblik på styringen af anlægsområdet er oprettet en Anlægs- og Renoveringsfond. Anlægs- og Renoveringsfonden indebærer, at betalingsforskydninger mellem finansårene som følge af byggetaktsforskydninger udlignes i fonden, og dermed ikke giver sig udslag i mange teknisk betonedede justeringer af finanslovsforslaget eller finansloven i forbindelse med tillægsbevillingsloven.

Fonden muliggør en mere enkel og overskuelig økonomistyring af anlægsområdet. Fonden skal understøtte, at Grønlands Selvstyres anlægsaktiviteter løbende kan afstemmes med kapaciteten i anlægssektoren. Dette skal bl.a. ske ved en ændring af bevillingssystemet,

således at fonden i første omgang tilføres en bevilling til udarbejdelse af en projektbeskrivelse og dernæst, hvis projektet skal fremmes, en udførselsbevilling.

Anlægs- og Renoveringsfonden udgør alene en budget- og regnskabsteknisk fond og indgår i landskassen. Det vil sige, at fonden i alle væsentlige henseender kan ligestilles med landskassen, ligesom fondens likviditet udgør en del af landskassens likviditet. Det vil også sige, at renteindtægter og renteudgifter mv. tilfalder landskassen og opføres sammen med landskassens øvrige renteudgifter og renteindtægter. Da der alene er tale om en budget- og regnskabsmæssig fond, skal der ikke nedsættes en bestyrelse for Anlægs- og Renoveringsfonden.

Finanslovens udgifter under anlægsbevillingerne overføres til fonden og optræder dermed som fondens indtægter. Fondens udgifter udgøres af udbetalinger i takt med gennemførelse af anlægsprojekterne. Udgifterne regnskabsføres i Anlægs- og Renoveringsfonden. Betalingsforskydninger i medfør byggetaktsforskydninger udlignes i fonden.

Mindreudgifter i fonden som følge af aflyste anlægsprojekter eller øvrige mindreudgifter ved det enkelte anlægsprojekt, tilbageføres til landskassen, når projektet er afsluttet. Sådanne tilbageførelser vil optræde som udgifter i Anlægs- og Renoveringsfonden og indtægter på finansloven eller tillægsbevillingsloven.

Den bevilgede totaludgift for det enkelte projekt må ikke overstiges.

Til § 15

Bestemmelsen bemyndiger Naalakkersuisut til at fastsætte de nærmere budget- og bevillingsmæssige regler for Anlægs- og Renoveringsfonden, herunder den regnskabsmæssige rapportering.

Til § 16

Bestemmelsen fastslår, at fondens løbende administration forestås af medlemmet af Naalakkersuisut for anlægsområdet.

Til § 17

Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at udarbejde mindst en årlig redegørelse til Inatsisartut om Anlægs- og Renoveringsfondens aktiviteter. Redegørelsen rummer en opgørelse over status for de enkelte projekter med regnskabsførte udgifter og indtægter. Endvidere skal det fremgå, hvilke af projekterne, der er nygangsats, igangværende, afsluttede eller aflyste.

Redegørelsen skal foreligge senest samtidig med landskassens regnskab og behandles sammen med denne.

Til § 18

Med henblik på at understøtte den langsigtede økonomiske holdbarhed oprettes en Fond for Langsigtede Investeringer. Fonden er af budget- og regnskabsteknisk karakter og indgår i landskassen.

Fonden for langsigtede investeringer har til formål at investere visse af landskassens ekstraordinære indtægter i underbygning af langsigtede økonomiske hensyn. Fondens midler skal investeres således, at der opnås betryggende sikkerhed, størst muligt afkast og bedst mulige samfundsøkonomiske virkninger på lang sigt, dvs. når man betragter virkningerne over et eller flere årtier.

Fondens midler kan eksempelvis anvendes til investeringer i uddannelsesbyggeri, infrastruktur eller andre tiltag, der har en vækstskabende effekt, og som understøtter en holdbar udvikling af de offentlige finanser.

- Fonden er en budget- og regnskabsteknisk fond, som indgår i landskassen.
- Betalingsforskydninger mellem finansårene udlignes i fonden.
- Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte budget- og bevillingsmæssige regler for fondens virksomhed.
- Naalakkersuisut udarbejder mindst en gang årligt en redegørelse til Inatsisartut om fondens aktivitet, herunder en separat status for henholdsvis nye projekter, igangværende projekter og afsluttede eller aflyste projekter.

Indbetalinger til fonden sker ved overførsel af ekstraordinære indtægter til fonden, senest 1 måned efter de er modtaget i landskassen.

Som ekstraordinære indtægter anses den andel af landskassens andel af provenuer fra selskabsskatter i forbindelse med udenlandske selskabers efterforskning eller anlægsaktiviteter på råstofområdet som overstiger 30 mio. kr., og A-skatter i henhold til § 72 b i landstingslov nr. 12 af 2. november 2006 om indkomstskat med senere ændringer.

Landskassens andel af sådanne provenuer indgår alene i fonden i det omfang, der ikke er tale om råstofindtægter i henhold til landstingslov nr. 6 af 5. december 2008 om Grønlands Råstoffond. Der skal heller ikke ske overførsel af den del af et provenu, som medfører en

reduktion af statens bloktilskud til selvstyret i henhold til lovgivningen om selvstyrets ret til råstofindtægter og bloktilskud.

Udenlandske selskaber er selskaber med hjemsted uden for Grønland.

Som udgangspunkt omfattes både provenuer, som hidrører fra 1) virksomheder, der er meddelt tilladelse i henhold til Inatsisartutlov om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor og 2) fra disses underleverandører og 3) underleverandørernes underleverandører (kæde), så længe der er tale om udenlandske selskaber.

A-skatter i henhold til § 72 b i indkomstskatteloven betales af skattepligtige fysiske personer, der som led i et ansættelsesforhold i overvejende grad udfører konkrete arbejdsopgaver med tilknytning til forundersøgelse, efterforskning eller udnyttelse af mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor, og som ikke har været skattepligtig til en kommune her i landet i de seneste 6 forudgående måneder. Sådanne personer svarer i henhold til § 72 b en endelig skat (bruttoskat) til landskassen med 35 procent af indkomst oppebåret i ansættelsesforholdet.

Desuden anses provenuer fra salg af selvstyrets aktiver med en salgssum på mere end 50 mio. kr. som ekstraordinære indtægter. Formålet med bestemmelsen er at bevare samfundets værdier. Sælges et større aktiv som eksempelvis en aktiebeholdning eller en bygning, er det væsentligt, at provenuet derfra investeres langsigtet for at bevare værdien af det solgte.

Også skatte- og afgiftsprovenuer fra overførsel til Danmark, Færøerne eller udlandet af pensions- eller livsforsikringsordninger fra en pensionskasse eller et livs- eller pensionsforsikringselskab med hjemsted i Grønland anses som ekstraordinære indtægter i denne sammenhæng.

Endeligt overføres overskud på landskassens regnskaber til fonden, først når overskuddene ikke har været anvendt inden udgangen af året efter finansåret. Der henses herved til, at i nogle tilfælde skyldes et regnskabsmæssigt overskud periodeforskydninger, fx fordi et projekt udskydes et år. I disse tilfælde vil det ikke være formålstjenligt at kræve et regnskabsmæssigt overskud fra år 1 overført til fonden i år 2 for blot at skulle hæve det igen senere samme år.

Fonden administreres af naalakkersuisoq for finanser og fordeling af fondens midler sker af Inatsisartut i forbindelse med de årlige finanslovsprocesser. Dette kan fx ske gennem optagelse af en tekstanmærkning på finansloven. Midler udbetalt fra fonden administreres herefter af den naalakkersuisoq, der har fået dem tildelt, i overensstemmelse med det ansøgte formål.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser om investering af fondens midler. For at leve op til formålet om, at der på lang sigt opnås betryggende sikkerhed, størst muligt afkast

og de bedste samfundsøkonomiske virkninger, vil der således blive stillet krav til den forventede samfundsøkonomiske og budgetøkonomiske rentabilitet af investeringerne. Der henvises i den forbindelse til gældende vejledning fra januar 2014 i samfundsøkonomiske konsekvensvurderinger, som er udarbejdet af Finansdepartementet.

Til § 19

Finansudvalget for Inatsisartut kan i medfør af § 16, stk. 2, i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut godkende afholdelse af udgifter til formål, som ikke kunne forudses ved finanslovens vedtagelse. I henhold til samme bestemmelses stk. 3 samles de af Finansudvalget godkendte udgifter i en årlig tillægsbevillingslov.

Forslaget til § 19 har til formål at supplere de nævnte regler i Inatsisartutlov om Inatsisartut og Naalakkersuisut. Det foreslås således, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte regler om udarbejdelse af tillægsbevillingsansøgninger. Sigtet er de processer mv. i den offentlige forvaltning, som går forud for sagernes overdragelse til Inatsisartut.

Til § 20

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 41 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse, idet Naalakkersuisut dog foreslås bemyndiget til at fastsætte mindstekrav til kommunernes likviditet.

Bestemmelsen fastslår økonomiudvalgets pligt til at udarbejde et årsbudget for det kommende regnskabsår, og et flerårigt budgetoverslag.

Perioden for det flerårige budgetoverslag kan ikke være kortere end 3 år. Hensigten med bestemmelsen er, at markere vigtigheden af planlægningselementet i forbindelse med kommunernes budgetlægning. Desuden er der en sammenhæng til den i § 2, stk. 1, nævnte periode.

Bestemmelsen tydeliggør, sammen med forslaget til § 23, stk. 2, at enhver afholdelse af udgifter eller oppebærelse af indtægter forudsætter en budgetmæssig vedtagelse. Bestemmelsen foreskriver endvidere en pligt for kommunen til likviditets- og statusbudgettering, hvilket ikke blot har betydning for kommunens daglige likviditetsstyring, men også forpligter kommunen til at stille politiske mål til eksempelvis nedbringelse af restancemassen.

Bestemmelsen forpligter kommunen til at budgettere svarende til reelt forventelige udgifter og indtægter. Det vil således efter denne bestemmelse ikke være lovligt for en kommune at underbudgettere offentlig hjælp eller overbudgettere skatteindtægterne for at omgå kravene til budgetstillingen i § 2, stk. 2.

Kommunalbestyrelserne skal på ikke lovbundne områder afsætte bevillinger svarende til den politiske målsætning for budgetåret og prioriteringen heraf, men vil samtidig kunne reservere en beløbsramme enten på en drifts- eller anlægsbevilling eller som en decideret drifts- eller anlægsreserve til imødegåelse af uforudsete forskydninger i udgifter eller indtægter i forhold til det vedtagne budget.

Kommunalbestyrelsen vil således også være forpligtet til at foretage en realistisk vurdering af kommunens tilgodehavender, især restancemassen.

I bestemmelsens stk. 4 fastslås, at en kommune alene må budgettere med drifts- eller likviditetsunderskud i det omfang:

- 1) dette underskud kan finansieres uden særskilt lånefinansiering,
- 2) en nødvendig lånefinansiering i hele eller en del af budgetåret kan ske uden tilladelse fra Naalakkersuisut,
- 3) Naalakkersuisuts tilladelse til lånefinansieringen er indhentet forud for budgettets vedtagelse, eller
- 4) Der forud er indhentet tilladelse fra Naalakkersuisuts til at indgå leje- eller leasingaftaler.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler for bl.a. leje- og leasingaftaler, jf. § 24, herunder om fastsættelse af en bagatelgrænse for indhentning af tilladelse til indgåelse af leje- og leasingaftaler. Aftaler om lån, leje eller leasing vil såfremt de overholder reglerne vedrørende en bagatelgrænse kunne indgå som forudsætning ved udarbejdelse af årsbudgettet, uanset der ikke foreligger en tilladelse fra Naalakkersuisut.

I og med at det overlades til Naalakkersuisut at fastsætte detailforskrifter for kommunernes budgetlægning, skabes der samtidig den nødvendige smidighed i budgetreglerne, som således vil kunne tilpasses og justeres i overensstemmelse med samfundsudviklingen.

Naalakkersuisut foreslås bemyndiget til at fastsætte regler om mindstekrav til kommunernes likviditet. Reglerne har til formål at sikre, at kommunerne til enhver tid kan svare deres løbende forpligtelser. Det nærmere indhold af et mindstekrav vil forinden blive drøftet med kommunerne.

Til § 21

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 42 i landstingslov om den kommunale styrelse, og indeholder ikke materielle ændringer. Dog er der tilføjet et nyt stk. 2 vedrørende offentliggørelse af forslag til årsbudget.

Stk. 1 er en undtagelse til § 10 i landstingslov om den kommunale styrelse, som fastslår, at en sag kun kræver en behandling i kommunalbestyrelsen.

Kommunens årsbudget og det flerårige budgetoverslag er arbejdsgrundlaget for hele kommunens administration, og det er derfor vigtigt, at årsbudgettet behandles grundigt.

Stk. 2 fastslår, at årsbudgettet skal offentligøres på kommunens hjemmeside mindst 7 dage før kommunalbestyrelsen skal 1. behandle forslaget. Forslaget tager sigte på at give borgerne mulighed for at debattere og påvirke årsbudgettet, inden det behandles.

Efter stk. 3 tilrettelægger kommunalbestyrelsen selv forretningsgangene for budgetbehandlingen, herunder om proceduren for fremsættelse af ændringsforslag.

Naalakkersuisut kan dog i normalforretningsordenen optage bestemmelser, som svarer til den gældende retstilstand på området, nemlig at 1. budgetbehandling er en generaldebat, mens der på 2. behandlingen sker en detailldrøftelse og afstemning om de poster, hvortil kommunalbestyrelsen skal tage bevillingsmæssig stilling.

En opretholdelse af denne opdeling er ønskelig af hensyn til, at medlemmerne dels kan få mulighed for både at forholde sig til årsbudgettet på grundlag af et sammenhængende og opprioriteret oplæg, og dels tage stilling til det flerårige budgetoverslag med kendskab til de ønsker der er fremkommet fra andre af kommunalbestyrelsens medlemmer.

Kommunalbestyrelsen vil under 1. behandlingen kunne træffe beslutning om ændring af budgetforudsætningerne med den virkning, at økonomiudvalget til 2. behandlingen må tilpasse årsbudgetforslaget hertil.

Såfremt kommunalbestyrelsen ikke har vedtaget en forretningsorden finder normalforretningsordenen anvendelse.

Stk. 4 regulerer fristen for årsbudgettets vedtagelse. 2. led i bestemmelsen om Naalakkersuisuts adgang til at fastsætte regler om årsbudgetspecifikationen i forbindelse med årsbudgetvedtagelsen angiver ligeledes adgang for tilsynsmyndigheden til at fastsætte sådanne regler. Naalakkersuisut vil endvidere i normalforretningsordenen kunne fastsætte regler vedrørende afstemningsrækkefølgen

Ved fastsættelsen af regler om årsbudgetspecifikationen er Naalakkersuisut bundet af § 20, stk. 2 og 4, hvorefter årsbudgettet består af indtægter, udgifter og finansforskydninger. Det betyder, at man ikke kan sætte årsbudgettet til afstemning som et samlet forslag, idet dette ville svare til, at man stemte om en bestemt drifts- og likviditetsresultat, hvilket ikke efter § 20, stk. 2, er en del af årsbudgettet, men er en konsekvens heraf.

Spørgsmålet om et overskudsmål er således en diskussion, som hører naturligt hjemme under 1. behandlingen af årsbudgettet og udgør samtidig en ydre ramme for kommunalbestyrelsens dispositionsfrihed.

Kravet i § 20, stk. 4, om forbud mod en årsbudgetvedtagelse, som forudsætter en låneoptagelse, som kommunalbestyrelsen ikke kan beslutte uden Naalakkersuisuts forudgående godkendelse, indebærer også, at afstemningsproceduren skal foregå således, at det skal stå kommunalbestyrelsesmedlemmerne klart, hvornår vedtagelsen af en udgift eller mindre indtægt vil være ulovlig i henhold til § 20, stk. 4.

Ved fastsættelsen af et årsbudgetspecifikationsniveau er der teoretisk mange muligheder, som strækker sig fra en samlet blokbudgettering af udgifterne og af indtægterne til en årsbudgettering ned på specifikationskontoniveau. Disse yderpunkter forekommer dog ikke som hensigtsmæssige grænser i praksis, idet detaljeringsgraden ikke bør foregå på et niveau, som indskrænker den daglige dispositionsfrihed.

Bestemmelsen skal ses også som specialregel i forhold til § 20, stk. 5, og den nærmere udmøntning af reglerne i en kommende årsbudgetbekendtgørelse.

Stk. 5 er dels en konsekvens af Naalakkersuisuts tilsynsforpligtelse dels en konsekvens af de nye regler vedrørende balance i budgetstillingen.

Til § 22

Bestemmelsen er i det væsentlige en videreførelse af den gældende § 23 i landstingslov om den kommunale styrelse. Som noget nyt foreslås, at redegørelse for indholdet af årsbudgettet og budgetoverslagene skal offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen senest 14 dage efter vedtagelsen af årsbudgettet og budgetoverslaget, skal offentliggøre disse. Bestemmelsen skal medvirke til åbenhed omkring kommunalbestyrelsens beslutninger.

Bestemmelsen tilsigter en styrkelse af nærdemokratiet. Der stilles ikke særlige krav til indholdet af budgetinformationen ud over, at den alene må indeholde neutralt formulerede oplysninger om budgettet. Informationen må således ikke indeholde politiske indlæg fra kommunalbestyrelsesmedlemmerne eller de partier, som er repræsenteret i kommunalbestyrelsen, idet det ikke er en kommunal opgave at annoncere for politiske anskuelser.

Budgetinformationen kan ud over oplysninger om budgettet og budgetoverslagene indeholde oplysninger om kommunale aktiviteter i almindelighed.

Til § 23

Bestemmelsen er i det væsentlige en videreførelse af den gældende § 44 i landstingslov om den kommunale styrelse.

Stk. 1 fastslår, at kommunalbestyrelsen er bundet af det vedtagne budget og alene efter bestemmelsens stk. 2 kan afholde udgifter eller oppebære indtægter, som ikke er medtaget i budgettet.

Stk. 2 indeholder et forbud mod delegation af bevillingsmyndigheden. Der er derimod intet til hinder for, at kommunalbestyrelsen gør disponering af visse bevillinger betinget af økonomiudvalgets godkendelse.

Kommunalbestyrelsens mulighed for at delegere en kompetence til at foretage budgetneutrale rokeringer, jf. stk. 2, 2. pkt., er af hensigtsmæssighedshensyn indsat som undtagelse til hovedreglen i 1. pkt. om bevillingsmyndigheden.

Bestemmelsen har til formål at smidiggøre proceduren omkring budgetrokeringer. Det er en forudsætning, at økonomiudvalget inden, der foretages rokeringer i henhold til kommunalbestyrelsens bemyndigelse, forhandler spørgsmålet med de berørte udvalg, jf. § 29, stk. 3, i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse.

Stk. 3 fastslår, at kommunalbestyrelsens bemyndigelse skal angive præcist, hvad den omfatter, herunder, hvorvidt den er begrænset til angivne beløbsstørrelser, udvalgsområder eller bevillingsområder. Det vil dog ikke være muligt at bemyndige økonomiudvalget til at rokere fra en driftsbevilling til en anlægsbevilling eller omvendt.

Finansieringen af en tillægsbevilling skal fremgå klart af beslutningsreferatet, og angår både udgifts- og indtægtsbevillinger. Det vil således ikke være lovligt eksempelvis at henskyde finansieringsspørgsmålet til et kommende budgetår, eller beslutte at finansierings-spørgsmålet skal henlægges til en planlagt sparerunde senere på året.

Såfremt kommunalbestyrelsen ved årsbudgetvedtagelsen har angivet, hvilke aktiviteter en bestemt bevilling skal dække, skal en kompenserende besparelse på denne bevilling i forbindelse med en udgiftskrævende tillægsbevilling angive, hvilken ændring i de forudsatte aktiviteter kompenserings vil medføre.

2. punktum i stk. 3 præciserer, at kravet om realisme i budgetlægningen og om forbud mod underskudsbudgettering i § 21, stk. 3, finder tilsvarende anvendelse på tillægsbevillinger.

Til § 24

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 45 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse, og indeholder ikke materielle ændringer.

Bestemmelser fastsat med hjemmel i nr. 2, 3 og 4 skal angive formen og grænserne for omfanget af sådanne forpligtelser. Naalakkersuisut vil efter omstændighederne kunne betinge en tilladelse af krav til eksempelvis kommunens økonomistyring eller budgetlægning. Formålet med sådanne betingelser vil navnlig kunne være, at søge at imødegå risici for kommunal gældsætning ud over lovens rammer og ikke budgetterede tab.

Til § 25

Bestemmelsen fastsætter i stk. 1, at alle kommuner og alle medlemmer af Naalakkersuisut på nærmere bestemte tidspunkter i finansåret på baggrund af foreliggende regnskabstal, andre foreliggende oplysninger og et skøn for finansåret foretager en kontrol af, om den pågældende kommunes eller de enkelte ressortområders endelige regnskabstal for finansåret kan forventes at overstige finansårets bevillinger. Kontrollen omfatter også de i § 14 og § 18 nævnte fonde.

Minimumskrav til den nævnte kontrols hyppighed og nærmere indhold fastsættes af Naalakkersuisut i medfør af § 33.

Der skal efter bestemmelsen foretages et skøn for, hvordan det regnskabsmæssige udfald vil blive for kommunen henholdsvis de enkelte ressortområder. Et sådant skøn må bygge dels på regnskabstal for år-til-dato sammenholdt med del- og periodebudgetter og dels på øvrige oplysninger, som kan indhentes, om aktivitet, efterspørgsel m.v. Karakteren af skønnet må i øvrigt afhænge af, om der er tale om udgifter, der styres gennem bevillingens beløb, eller om der er tale om helt eller delvis efterspørgselsstyrede udgifter, lovbundne udgifter eller indtægter, der modregnes i bevillingen m.v.

Endvidere fastsætter bestemmelsen i stk. 2, at hvis en kommunes eller Naalakkersuisoqs udgiftskontrol i medfør af stk. 1 viser, at den pågældende kommunes eller ressortområdes endelige regnskabstal for finansåret kan forventes at overstige finansårets bevillinger, skal den pågældende kommune eller Naalakkersuisoq træffe beslutning om at gennemføre foranstaltninger med henblik på at imødegå den forventede overskridelse af finansårets bevillinger.

Bestemmelsen i stk. 2 er et supplement til de almindelige bevillingsregler. Den ændrer ikke de pligter, en kommune eller naalakkersuisoq har i henhold til budgetreglerne eller bevillingsforudsætningerne med hensyn til bevillingsoverholdelse og forelæggelse for bevillingsmyndighederne.

Bestemmelsen understreger, at det er den pågældende kommune eller naalakkersuisoq, der har hovedansvaret for at håndtere potentielle overskridelser af bevillingerne på sit område.

Til § 26

Bestemmelsen fastsætter i stk. 1, at alle kommuner og medlemmer af Naalakkersuisut på nærmere bestemte tidspunkter i finansåret indberetter oplysninger til departementet for finanser om resultatet af den seneste udgiftskontrol i medfør af § 25, stk. 1, og om det nærmere indhold af en eventuel beslutning i medfør af § 25, stk. 2.

I henhold til stk. 2 medfører en kommunes manglende overholdelse af indberetningspligten, at departementet for finanser meddeler kommunen en frist på ikke over 10 arbejdsdage til at få foretaget indberetningerne. Overskrider kommunen denne frist, tilbageholdes 10 procent af de kommende udbetalinger af bloktilskud til kommunen. Tilbageholdte beløb bliver efterfølgende udbetalt til kommunen, når indberetningen er foretaget.

Bestemmelsen fastsætter endvidere i stk. 3, at departementet for finanser på baggrund af de indberettede oplysninger foretager en kontrol af, om de endelige regnskabstal for kommunernes eller Grønlands Selvstyres udgifter for finansåret kan forventes at overstige de forventede indtægter.

Bestemmelsen fastsætter endvidere i stk. 4, at hvis departementet for finansers udgiftskontrol i medfør af stk. 3 viser, at de endelige regnskabstal for kommunernes eller Grønlands Selvstyres udgifter for finansåret kan forventes at overstige kommunernes eller Grønlands Selvstyres indtægter for finansåret med mere end 2,5 procent af indtægterne, fastsætter kommunalbestyrelsen for en kommunes vedkommende eller naalakkersuisoq for finanser for Grønlands Selvstyres vedkommende inden 30 dage en dispositionsbegrænsning på et samlet beløb svarende til den forventede overskridelse af budgetstillingen for finansåret, jf. dog stk. 5.

Endvidere fastsætter bestemmelsen i stk. 5, at kommunalbestyrelsen for en kommunes vedkommende eller naalakkersuisoq for finanser for Grønlands Selvstyres vedkommende, i det omfang den forventede overskridelse for finansåret imødegås gennem andre foranstaltninger, kan træffe beslutning om ikke at fastsætte en dispositionsbegrænsning eller om at fastsætte en reduceret dispositionsbegrænsning.

Der er en vis fleksibilitet med hensyn til kommunalbestyrelsens eller naalakkersuisoq for finansers reaktion på forventede overskridelser, dog således at det samlede provenu fra eventuelle selektive foranstaltninger og en eventuel residual dispositionsbegrænsning mindst skal svare til den opgjorte overskridelse.

Med lovforslaget fastsættes en række situationer, hvor der skal anvendes dispositionsbegrænsninger. Dispositionsbegrænsninger kan fx anvendes i forhold til bevillinger, hvor der ikke består en pligt til at anvende hele det bevilgede beløb.

Dispositionsbegrænsninger kan således ikke anvendes i forhold til lovbundne overførsler eller andre ordninger, hvor der er en udtrykkelig adgang til at overskride bevillingens beløb ved øget efterspørgsel, medmindre der er adgang til administrativt at ændre de gældende kriterier for tildeling eller de gældende satser mv.

Naalackersuisut for finansers opgave vil alene være den praktiske at beregne størrelsen af den nødvendige dispositionsbegrænsning og at melde den ud til kommunerne eller Grønlands Selvstyres ressortområder. Dispositionsbegrænsninger vil blive udmeldt pr. kommune eller ressortområde og ikke pr. konto. Det er således de enkelte kommuner eller ressortområder, der fastlægger, hvorledes dispositionsbegrænsningen bedst udmøntes inden for de givne bevillinger.

Som anført vil det kun være muligt at træffe beslutning om ikke at fastsætte en dispositionsbegrænsning eller om at fastsætte en reduceret dispositionsbegrænsning, i det omfang den nødvendige udgiftsbegrænsning kan opnås på anden vis, f.eks. ved at kommunalbestyrelsen eller Naalackersuisut inden udløbet af 30 dages fristen beslutter at søge udgiftsbegrænsningen gennemført ved mere selektive foranstaltninger. Der vil her være overladt naalackersuisoq for finanser et vist skøn med hensyn til effekten af sådanne nye beslutninger. Det samlede provenu fra sådanne selektive foranstaltninger og en eventuel residual dispositionsbegrænsning skal mindst svare til den opgjorte overskridelse.

Til § 27

Såfremt resultatet af den seneste udgiftskontrol viser en væsentlig risiko for, at de endelige regnskabstal for udgifter kan forventes at overstige en kommunes eller Grønlands Selvstyres budgetstilling med mere end 2,5 procent af de forventede indtægter, kan Naalackersuisoq for finanser efter bestemmelsen i stk. 1 pålægge en kommune eller et medlem af Naalackersuisut, at gennemføre udgiftskontrol og indberette oplysningerne med kortere intervaller end efter bestemmelserne i § 25, stk. 1, og § 26, stk. 1.

Det henhører således under naalackersuisoq for finansers kompetence at beslutte, om der med baggrund i en enkelt udgiftskontrol skal ske afkorting af fristerne for gennemførelse af udgiftskontrol og indberetning heraf. Beslutningen vil tage udgangspunkt i en samlet afvejning af de risici, der foreligger for, at udgifterne vil overskride de forventede indtægter med mere end 2,5 procent.

Efter stk. 2 skal naalakkersuisoq for finanser pålægge en kommune og et medlem af Naalakkersuisut at gennemføre udgiftskontrol og indberette oplysningerne med kortere intervaller end efter § 25, stk. 1, og § 26, stk. 1, såfremt resultatet af to på hinanden følgende udgiftskontroller viser en risiko for, at de endelige regnskabstal for udgifter kan forventes at overstige kommunens eller Grønlands Selvstyres indtægter med mere end 2,5 procent af indtægterne.

Såfremt resultatet af to på hinanden følgende udgiftskontroller viser en risiko for, at de endelige regnskabstal for udgifter kan forventes at overstige kommunens eller Grønlands Selvstyres indtægter med mere end 2,5 procent, kan naalakkersuisoq for finanser pålægge en kommunen eller et medlem af Naalakkersuisut at gennemføre udgiftsanalyser.

Til § 28

Bestemmelsen fastsætter, at alle kommuner og departementet for finanser senest ved udgangen af 1. kvartal i det nye finansår en kontrol af, om de foreliggende regnskabstal for det foregående finansår for udgifter overstiger kommunens eller Grønlands Selvstyres indtægter for det foregående finansår.

Den nævnte udgiftskontrol foretages på baggrund af de foreliggende regnskabstal for det foregående finansår.

De reduktioner og nedsættelser, som omhandles i § 29, stk. 1, og § 30, stk. 1, tager udgangspunkt i den efter denne bestemmelse udførte kontrol.

I henhold til stk. 2 medfører en kommunes manglende overholdelse af indberetningspligten, at departementet for finanser meddeler kommunen en frist på ikke over 10 arbejdsdage til at få foretaget indberetningerne. Overskrider kommunen denne frist, tilbageholdes 10 procent af de kommende udbetalinger af bloktilskud til kommunen. Tilbageholdte beløb bliver efterfølgende udbetalt til kommunen, når indberetningen er foretaget.

Til § 29

Det følger af stk. 1, at bevillingerne for det aktuelle finansår reduceres, hvis regnskabet for det foregående år udviser underskud. I lyset af, at der allerede er fastlagt budgetter for det aktuelle finansår, vil reduktionen af bevillingerne som udgangspunkt skulle indarbejdes gennem en dispositionsbegrænsning af ressortområdernes rammer, der vil skulle udmøntes i det aktuelle finansår. Ressortområderne forestår selv fordelingen på konkrete hovedkonti, hvorpå dispositionsbegrænsningen er udmeldt.

Dispositionsbegrænsningen kan i medfør af stk. 2 i særlige tilfælde suppleres af en begrænsning af adgangen til at forbruge videreførte midler.

Til § 30

Viser den i § 28 omhandlede kontrol, at en kommunes regnskaber for året før tilskudsåret udviser underskud på mere end 2,5 procent af indtægterne nedsætter naalakkersuisoq for finanser Grønlands Selvstyres tilskud til kommunen for tilskudsåret. Underskud opstår, når udgifterne overstiger indtægterne. Nedsættelsen udgør det beløb, hvormed underskuddet overstiger 2,5 procent af indtægterne.

En nedsættelse af tilskuddet fra Grønlands Selvstyre afregnes med lige store dele i månederne juli, august, september, oktober, november og december i tilskudsåret.

Det foreslås, at Naalakkersuisut bemyndiges til at fastsætte nærmere regler for opgørelse og afregning af nedsættelsen, jf. bestemmelsens stk. 1, herunder om indhentelse af særlige revisionserklæringer vedrørende regnskabsaflæggelsen og om de nødvendige korrektioner ved sammenligning af budget og regnskab.

Til § 31

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut orienterer Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg om væsentlige resultater af udgiftskontrollen og offentliggør oplysninger herom på Grønlands Selvstyres hjemmeside på internettet.

Det betyder bl.a., at Naalakkersuisut orienterer Inatsisartuts finansudvalg om væsentlige resultater af den i §§ 25-30 nævnte udgiftskontrol, herunder om spørgsmålet om overholdelse af budgetstillingerne og om fastsættelse og udmøntning af en eventuel dispositionsbegrænsning. Senest den 1. september orienteres om resultaterne for de første 6 måneder i finansåret og senest den 1. december orienteres om resultaterne for de første 9 måneder i finansåret.

Af hensyn til transparensen i den offentlige økonomi foreslås, at Naalakkersuisut hvert halve år offentliggør en oversigt over den samlede offentlige gæld på selvstyrets hjemmeside.

Til § 32

Bestemmelsen bygger på § 31, stk. 3 og 4, i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres budget, men er ændret således, at beretningen ikke længere behøver bære titlen ”Politisk økonomisk beretning” og således, at det understreges, at beretningens sigte fremover er Grønlands samlede økonomi. Desuden er der tilføjet en undtagelsesbestemmelse.

På forårssamlingen fremlægges en politisk-økonomisk beretning. Der er tale om en årlig beretning om Grønlands økonomi, som bl.a. beskriver og analyserer udviklingen i det offentlige indtægter og udgifter, og som indeholder analyser af økonomi- og aktivitetsudviklingen på centrale udgiftsområder.

Beretningen skal bidrage til at øge informationen om Grønlands Selvstyres økonomi og danne grundlag for en kvalificeret debat om den økonomiske udvikling i Selvstyret og Grønland som helhed. Beretningen har dermed et bredt sigte og bør have en form, så den kan indgå i Naalakkersuisuts og Inatsisartuts overvejelser om den økonomiske udvikling og prioritering. Beretningen bør pege på særlige problemområder og udviklingstendenser.

Som nyt foreslås Naalakkersuisut bemyndiget til at undlade at fremlægge en årlig beretning om Grønlands økonomi, hvis finansloven vedtages i finansåret. Bestemmelsen tager sigte på de situationer, hvor der som følge af valg først vedtages en finansår for finansåret efter 1. januar. I disse tilfælde vil der ofte være et betydeligt sammenfald med indholdet af finanslovens almindelige bemærkninger og en årlig beretning om Grønlands økonomi.

Til § 33

Bestemmelsen fastsætter, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om udgiftskontrol, jf. §§ 25-30.

Det er med §§ 25 og 26 om den forudgående udgiftskontrol forudsat, at Naalakkersuisut i medfør af § 32 vil skulle fastsætte nærmere regler om den forudgående udgiftskontrol, jf. f.eks. formuleringen »på nærmere bestemte tidspunkter i finansåret«.

Naalakkersuisut vil således skulle fastsætte nærmere regler om proceduren for, grundlaget for og resultatet af udgiftskontrol i medfør af § 25, ligesom Naalakkersuisut vil skulle fastsætte nærmere regler om proceduren for, grundlaget for og resultatet af udgiftskontrollen i medfør af § 26.

Det kan, som et supplement til de nævnte nærmere regler om den forudgående udgiftskontrol, være hensigtsmæssigt at fastsætte nærmere regler om den efterfølgende udgiftskontrol.

Det bemærkes for en god ordens skyld, at der med bestemmelsen ikke er tilsigtet nogen ændring i Naalakkersuisuts almindelige kompetence til at fastsætte nærmere regler om Grønlands Selvstyres m.fl. bevillingsanvendelse og økonomistyring mv.

Til § 34

Der nedsættes et Budget- og Regnskabsråd bestående af en administrativ leder med økonomiansvar fra hver kommune, en repræsentant udpeget af KANUKOKA, en

repræsentant udpeget af Naalakkersuisut og Grønlands Selvstyres regnskabschef. Budget- og Regnskabsrådet kan indkalde yderligere tilforordnede efter behov.

Budget- og Regnskabsrådet har til opgave at rådgive Naalakkersuisut i spørgsmål af fælles offentlig interesse vedrørende budgetter og regnskaber, herunder rådgive om konteringsvejledning for kommunerne og Grønlands Selvstyre samt andre fællesoffentlige spørgsmål med økonomisk betydning.

Naalakkersuisut varetager formandsposten og sekretariatsfunktionen for Budget- og Regnskabsrådet.

Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere bestemmelser for Budget- og Regnskabsrådet.

Til § 35

Bestemmelsen svarer i det væsentlige til § 1 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Det foreslås, at Naalakkersuisut fremlægger landskassens regnskab med tilhørende revisionsprotokol for det forgående finansår senest på Inatsisartuts efterårssamling. Optimalt vil landskassens regnskab kunne fremlægges allerede på forårssamlingen. Men såvel opgaverne med at færdigøre og revidere regnskabet, som tidspunktet for forårssamlingernes placering kan bevirke, at det ikke altid vil være muligt at have regnskabet klar til fremlæggelse på forårssamlingen.

Til § 36

Bestemmelsen svarer til § 3 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. § 3 er udmøntet ved bekendtgørelse om hjemmestyrets regnskabsvæsen mv. og bekendtgørelse om Grønlands hjemmestyres nettostyrede virksomheders regnskabsvæsen mv.

Bestemmelsen indeholder en bemyndigelse til, at Naalakkersuisut kan fastsætte nærmere regler om det regnskabsmateriale, der danner grundlag for landskassens regnskab, regnskabsvæsenets indretning og anvendelse af regnskabssystemer. Da et regnskabsvæsen imidlertid har flere opgaver udover den direkte sammenholdelse af bevillings- og regnskabstal, kan Naalakkersuisut ved reglernes fastsættelse tage hensynet til, at regnskabsaflæggelse sker således, at oplysningerne også kan anvendes til brug for økonomisk planlægning, styring og kontrol på alle niveauer i selvstyrets forvaltning og bidrage med materiale til revision af landskassens regnskab.

Bemyndigelsen omfatter såvel almindelige regler som særregler om regnskabsaflæggelse, idet det må anses for hensigtsmæssigt, at der forsat er mulighed for at fastsætte særregler for

områder, hvor særlige forhold gør sig gældende, herunder eksempelvis nettostyrede virksomheder.

Til § 37

Bestemmelsen svarer til § 4 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Bestemmelsen slår fast, at departementer, styrelser, institutioner mv. under Grønlands Selvstyre, i det omfang de er omfattet af lovens § 1, skal meddele Naalakkersuisut de oplysninger og tilvejebringe det regnskabsmateriale, Naalakkersuisut finder nødvendigt for at aflægge landskassens regnskab.

Til § 38

Bestemmelsen svarer til § 5 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. Stk. 2 foreslås dog af redaktionelle grunde indarbejdet i § 39, stk. 1.

Bestemmelsen indebærer, at Inatsisartut antager en statsautoriseret revisor til at forestå revisionen af landskassens regnskab.

Til § 39

Bestemmelsen bygger på § 6 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Som nyt foreslås, at revisor reviderer landskassens regnskab i overensstemmelse med god offentlig revisionsskik.

God offentlig revisionsskik baseres på internationale standarder (ISSAI). God offentlig revisionsskik omfatter finansiel revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision.

Efter en formentlig flerårig indfasning vil revisionen af landskassens regnskab således i det hele skulle udføres i overensstemmelse med de grundlæggende revisionsprincipper efter internationale standarder for god offentlig revision. For så vidt angår indfasningen af denne internationale standard henvises til punkt 2 i de almindelige bemærkninger.

I stk. 1, 2. punktum angives eksempler på nogle af de forhold, som skal efterprøves ved revisionen. Revisionen skal bl.a. efterprøve om regnskabet er rigtigt, og om de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis.

I stk. 2 fastsættes desuden, at revisor skal efterkomme de krav vedrørende revisionen, som Inatsisartut stiller, medmindre kravene strider mod lov eller god revisionsskik.

Til § 40

Bestemmelsen svarer til § 7 i landstingslov om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv.

Bestemmelsen pålægger Naalakkersuisut at meddele revisionen enhver oplysning, som er nødvendig til bedømmelse af regnskabet.

Til § 41

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 46 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse, og indeholder ikke materielle ændringer.

Stk. 1 fastslår, at kommunens bogføring skal vise en reel oversigt over, hvordan kommunens midler forvaltes. Endvidere skal bogføringen give reel information, om der er overensstemmelse mellem kommunalbestyrelsens beslutninger, kommunens forvaltning og det vedtagne årsbudget.

Bestemmelsen i stk. 2 henviser til reglerne om anbringelse af fondes midler, jf. anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om fonde og visse foreninger og de i medfør heraf udstedte bekendtgørelser.

Henset til, at det ikke ved denne Inatsisartutlov har været tilsigtet at regulere kommunernes adgang til at foretage erhvervsmæssige investeringer, er adgang til anbringelse af kommunale midler efter Inatsisartutloven begrænset til obligationer, hvorved bemærkes, at dette ikke omfatter anbringelse i konvertible obligationer.

Til § 42

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 47 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse og indeholder ikke materielle ændringer.

Bestemmelsen fastlægger sammen med bestemmelsen i § 43, hvorledes kommunens regnskab udarbejdes og godkendes.

Det er økonomiudvalget, der aflægger regnskab til kommunalbestyrelsen. Regnskabet skal være ledsaget af en fortegnelse over kommunens økonomiske forpligtelser samt forklarende bemærkninger til afvigelser mellem budget og regnskab. Regnskabsaflæggelsen skal ligeledes ledsages af bemærkninger til alle øvrige relevante økonomiske dispositioner herunder kommunens investeringsplaner og budgetoverslag, mv., som f.eks. flerårige projekter og andre længerevarende tiltag.

Bestemmelsen i stk. 2 præciserer kommunalbestyrelsens rolle i relation til regnskabsaflæggelsen. Da regnskabet, jf. stk. 1, aflægges af økonomiudvalget, skal det således ikke igennem en vedtagelsesprocedure i kommunalbestyrelsen. Kommunalbestyrelsen tager derimod alene stilling til, om kommunalbestyrelsen eventuelt ønsker poster eller bemærkninger i regnskabet belyst under den efterfølgende revision, hvorefter det fremsendes til revisionen og Naalakkersuisut.

Stk. 3 fastslår, at Naalakkersuisut udarbejder de nærmere regler om regnskabsaflæggelsen, herunder om fristen for regnskabsaflæggelsen.

Til § 43

Bestemmelsen bygger på den gældende § 47 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse og indeholder kun en mindre ændring. Ændringen vedrører offentliggørelse af kommunens regnskaber på kommunens hjemmeside.

Bestemmelsen fastslår, at kommunalbestyrelsen både skal forholde sig til bemærkningerne og endeligt godkende årsregnskabet. Kommunalbestyrelsen kan efter den foreslåede bestemmelse ikke delegere besvarelse af revisionsbemærkninger til administrationen eller til et udvalg.

Om revision i løbet af regnskabsåret henvises til bemærkningerne til § 44.

Kommunalbestyrelsens afgørelse og revisionens bemærkninger fremsendes til tilsynsmyndigheden.

Senest 14 dage efter det endelige årsregnskab er godkendt, skal det sammen med den tilhørende revisionsprotokol gøres tilgængeligt på kommunens hjemmeside. Kommunen kan herudover gøre regnskabet tilgængelig for offentligheden på anden måde, men er ikke forpligtet hertil. Offentliggørelse af revisionsprotokol skal ske med respekt af reglerne om tavshedspligt således at tavshedsbelagte oplysninger fjernes eller udstreges inden offentliggørelsen.

Til § 44

Bestemmelsen bygger på den gældende § 49 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse.

Der stilles ingen krav til revisionen ud over, at den skal være godkendt i henhold til den til enhver tid gældende revisorlov, og af Naalakkersuisut.

Nugældende revisorlov er lov nr. 468 af 17/06 2008, lov om godkendte revisorer og Revisionsvirksomheder (Revisorloven). Loven er sat i kraft for Grønland via Anordning om ikrafttræden for Grønland af lov om statsautoriserede og registrerede revisorer.

Som nyt foreslås i stk. 2, at revisor skal revidere kommunens regnskab i overensstemmelse med god offentlig revisionskik.

God offentlig revisionskik baseres på internationale standarder (ISSAI). God offentlig revisionskik omfatter finansiel revision, juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision.

Efter en formentlig flerårig indfasning vil revisionen af kommunernes regnskaber således i det hele skulle udføres i overensstemmelse med de grundlæggende revisionsprincipper efter internationale standarder for god offentlig revision. For så vidt angår indfasningen af denne internationale standard henvises til punkt 2 ”Regnskaber” i de almindelige bemærkninger.

Det er den kommunale revisions ansvar at påse, at generelle og specifikke regnskabs- og revisionsbestemmelser efterleves.

Bestemmelsen i stk. 3 giver revisionen mulighed for at foretage uanmeldt kasseeftersyn samt en kritisk gennemgang af kommunens regnskabsføring og de kontrolforanstaltninger, kommunen har indført for at sikre korrekte arbejdsgange.

I stk. 4 præciseres, at kommunalbestyrelsen ikke blot har en oplysningspligt overfor revisionen, men tillige en egentlig dokumentationspligt. Det sidste vil navnlig få den praktiske betydning, at revisionen ikke selv vil være henvist til at tilvejebringe det nødvendige dokumentationsmateriale. Nødvendige oplysninger kan f. eks. være bogføringsbilag eller rejseafregninger.

Bestemmelsen præciserer, at revisionsbemærkninger afgivet som led i den løbende revision skal behandles på samme måde som revisionsbemærkninger afgivet ved revisionen af årsregnskabet.

Til § 45

Bestemmelsen er en videreførelse af den gældende § 50 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse, og indeholder ikke materielle ændringer.

Bestemmelsen fastsætter, at kommunalbestyrelsen har pligt til at fastsætte regler for tilrettelæggelsen af og forretningsgange for kommunens kasse- og regnskabsvæsen i et regulativ, som skal fremsendes til revisionen. Det påhviler yderligere kommunalbestyrelsen, at underrette revisionen om eventuelle ændringer af regulativet inden ændringerne sættes i kraft.

Bestemmelsen i stk. 2 har til formål at sikre, at der kan udarbejdes ensartede regler for kommunernes kontering, regnskabsaflægelse og revisionsprocedurerne.

Formålet med ensartede regler er ikke mindst at sikre, at der kan tilvejebringes sammenlignelige oplysninger om økonomiske forhold i forbindelse med kommunernes opgavevaretagelse.

En væsentlig del af sådanne bestemmelser findes allerede i det nuværende budget- og regnskabssystem. En formalisering i form af en bekendtgørelse vil imidlertid gøre reglerne ufravigelige for kommunerne.

Til § 46

Det foreslås, at Naalakkersuisut pålægges at nedsætte et økonomisk råd.

Rådets opgaver består i at vurdere af konjunkturudviklingen og holdbarheden i finanspolitikken. Udtrykket konjunktur er en samlebetegnelse for produktion, efterspørgsel, beskæftigelse mv. Udtrykket ”finanspolitik” er en samlebetegnelse for ændringer i de offentlige udgifter og indtægter. Naalakkersuisut kan desuden anmode rådet at rådgive sig om væsentlige samfundsøkonomiske spørgsmål i øvrigt.

Rådets sammensætning, funktionsperiode m.v. fastsættes af Naalakkersuisut ved bekendtgørelse. Det tilsigtes, at rådet sammensættes dels af personer med stor fagøkonomisk indsigt dels repræsentanter fra et bredt udsnit af organisationer, uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv og fra centraladministrationen.

Til § 47

Det foreslås at Inatsisartutloven træder i kraft den 1. januar 2017, idet §§ 14-18 vedrørende regnskabstekniske fonde dog af administrative grunde træder i kraft den 1. juli 2016, mens § 26, stk. 3-5, og §§ 27-30 først træder i kraft den 1. januar 2018.

Den 1. januar 2017 ophæves de gældende love om Grønlands Hjemmestyres regnskabsvæsen mv. og Grønlands Hjemmestyres budget. Desuden ophæves §§ 40-50 i Inatsisartutlov om den kommunale styrelse.

Det foreslås desuden, at bekendtgørelser udstedt i medfør af de i stk. 3 nævnte love og bestemmelser skal forblive i kraft til de erstattes af bekendtgørelser udstedt i medfør af denne Inatsisartutlov.